

Vsem delovnim ljudem Pomurja iskreno čestitamo ob prazniku dela, 1. maju, z željo, da bi v letošnjem letu poželi čim več ugodnih rezultatov, praznik pa prijetno praznovali!

Medobčinski svet ZSS Pomurja

NASLOV

OB PRAZNIKU DELA

Praznovanje 1. maja, mednarodnega praznika dela, je zgodovinsko povezano z velikim stavkovnim valom iz leta 1883. Moč delavskih množic se je po tem času nezadržno širila s svojo revolucionarno vsebino preko ekonomskih in političnih zahtev. V zgodovini delavskega gibanja so se ob prvomajskih manifestacijah bogatili, menjali in širili enotni cilji, osvobajanja delavskega razreda od vseh oblik kapitalističnega izkoriščanja.

Delu dolgoročnega programa gospodarske stabilizacije kot najpomembnejšega dokumenta za ocenjevanje uspešnosti gospodarjenja, določanja deleža v delitvi skupnih rezultatov dela, določanja razvojnih usmeritev, za povezovanje socialne in gospodarske politike, za načrtovanje dohodka itd. Delavci v osnovnih organizacijah Zveze sindikatov morajo presojati vse kar ne daje ustreznega dohodka ter svoje rezultate primerjati

Leto XXXVI
Št. 16

Murska Sobota
26. april 1984

CENA 13 DIN

VESTNIK

35
LET

Fronta je tu — kje „na juriš“?

Z mislijo, da socialistična zveza delovnega ljudstva kot najmožnejša (frontna) družbenopolitična organizacija velja toliko, kolikor resničnih vezi ima z množicami, koliko je sposobna množice učiti in se od njih učiti tudi sama, se pred jutrišnjim dnem Osvobodilne fronte pomudimo v krajevnih skupnostih, občinah, med ljudmi, na terenu... Koliko se SZDL kot nadaljevalka najzlahnejših tradicij OF slovenskega naroda že uveljavlja kot — po Kardeju — vseljudski parlament, ki nenehno zaseda? Koliko ji je že uspelo prerasti javno tribuno takšnega tipa, kjer bi vsakdo lahko prišel in »odžrgolel« svoje, pogosto zelo neodgovorno, in potem odšel? Ali se, in v kolikšni meri, njena frontnost in množičnost poznata, kažete in prevladujeta med občani? Kako daleč sežejo njeni frontni deli, posebej Zveza komunistov, sindikat, mladina, borci, družbene organizacije in društva?

Pred nedavnim smo bili med frontnimi aktivisti SZDL v Gor-

njih Petrovcih in zvedeli marsikaj. Pa vendar smo kljub zagotovilo, da se je tod uveljavilo načelo kolektivnega dela, vodenja in odgovornosti in da so v voz napredka vpreženi vsi na vseh treh ravneh (samoupravni, družbeno-

Po tradicijah OF

politični in delegatski) — boj malo zvedeli o sekijskem delovanju frontne organizacije, organiziranju problemskih konferenc ter vključevanju družbenih organizacij in društev. Dopuscamo možnost, da so naši sogovorniki na to pozabili, a je veliko verjetneje, da gre — pri resda limskem delu v krajevni samoupravi — prej za ožji krog predstavnikov, torej nekakšen »forum«, ki je sicer z vsem seznan-

jen in povsod poprime. Le da vse pobude ne prodro v vse temeljne oblike organiziranja delovnih ljudi in občanov; nenazadnje tudi v potrošniški svet, socialno-zdravstveno komisijo, poravnalni svet in še kam. In ravno tu bo treba, pa ne samo v Gornjih Petrovcih, še v dobršni meri orati ledino, če naj bo frontna organizacija v povezavi s samoupravnimi organi in delegacijami, kar mora biti. Fronta je torej tu, »na juriš« (ne v smislu »na hruku«, marveč v smislu večje korajže, odgovornosti in prodornosti) pa mora iti na posamezna področja. Ta čas recimo v to smer, da prepreči požar, do katerega utegne priti ob trčenju nebrzdane divjanja cen in naraščajoče socialne ogroženosti ljudi. Ali spričo soočanja z dejstvom, da je zaradi prispevkov in dajatev gospodarstva skoraj ob sapo. In še bi lahko naštevali... Pri tem pa ni kaj spraševati, kdo je prvi, kdo drugi in kdo tretji, marveč gre za enoten in skupen nastop — od krajevne skupnosti do federacije.

Prvomajski shod v Murski Soboti

Dan cvetja, zrasel iz kapelj delavske krvi — v tem znamenju prireja občinski sindikalni svet v Murski Soboti s svetom za ohranjanje tradicij delavskega gibanja in svetom za kulturo prvomajski shod, katerega uvodni del se bo začel na predvečer praznika, 30. aprila, ob 19. uri na Trgu zmage. Program zajema: promenačni koncert pihalnega orkestra, delavci Mure bodo v parku postavili mlaj, za tem pa bo povorka krenila h kresu pri osnovni šoli Daneta Šumenjaka. Na dan praznika, v torek 1. maja, se bo osrednja slavnostna prireditev začela ob 11. uri na kopališču. Govoru predsednika soboškega sindikalnega sveta Franca Dervariča bo sledil nastop združenih pevskih zborov, folkloristov in tamburašev iz Beltincev, pihalnega orkestra in recitatorjev. Ob tej priložnosti bodo podelili srebrne znake Zveze sindikatov Slovenije posameznikom in osnovnim sindikalnim organizacijam. Po slavnostnem delu se udeležencem obetajo rekreativne in zabavne dejavnosti, saj se bodo delavci posameznih organizacij združenega dela med sabo pomerili v raznih športih (odbojka, vlečenje vrvi, mali nogomet ipd.), na svoj račun pa bodo lahko prišli v zabavnih aktivnostih tako rekoč vsi udeleženci shoda. Za jedajo in pijačo bo skrbel Diana, za vedro razpoloženje pa ansambel Diamanti. Ob slabem vremenu bo prireditev v dvorani kina Park. Zelja organizatorjev je, da se delovni ljudje in občani prvomajskega shoda udeležijo v čim večjem številu in na njem aktivno sodelujejo.

NA REGIJSKEM KVIZU TITO — REVOLUCIJA — MIR V RADENCIH

Najuspešnejši Sobočani

Pred tednom dni je bilo v dijaškem domu v Radencih regijsko tekmovanje na temo Tito — revolucija — mir. Udeležilo se ga je 8 ekip osnovnošolcev in srednješolcev iz vseh štirih pomurskih občin, slavili pa so mladi iz soboške občine. Med osnovnošolci je zmagala SONJA ZVER iz OŠ Bakovci pred TOMAŽEM LAZARJEM, prav tako iz bakovske osnovne šole, tretje mesto pa sta si razdelila OMAR DOMNIK iz OŠ Radenci in ROBI ŠERBEC iz OŠ Puconci. Med dijakmi pa je bila najuspešnejša ZLATKA KARDOS, SCTPU Murska Sobota, druga MAJDA KORPIČ, tudi s tega centra, tretji pa ALBERT SEKEREŠ iz SSKC Lendava. Vsi so se uvrstili na republiško tekmovanje. Srečanje, ki so ga organizirali mladinci OK ZSMS Gornja Radgona, so s krajšim kulturnim programom popestrili osnovnošolci iz Radence in domačini — dijaki srednje šole za gostinstvo in turizem. Vsi nastopajoči so prejeli priznanja, najuspešnejši pa še diplome. vp

Kovaška kladiva v podjetju Sobota bodo med prazniki utihnila, žuljave dlani si bodo odpočile. Mednarodni praznik delovnih ljudi nam Jugoslovanom letos ne sme pomeniti le simbola, ampak resnični mejnik na poti graditve socialističnih samoupravnih odnosov in nova vzpodbuda za premagovanje gospodarskih težav. Foto: L. Klar

Tudi v najhujših časih jugoslovenskih narodov in narodnosti, ta delavska zavest ni bila prekinjena, na osvobojenih ozemljih so bile organizirane prvomajske proslave ter tako potrjena revolucionarna pripadnost delavskega razreda Jugoslavije — za dokončno osvojitve svojih ciljev.

V povojni Jugoslaviji so delavci prevzeli odgovornost za svojo prihodnost pod Titovim vodstvom in cilji, ki so se oblikovali med NOB ter uvedbo delavskega samoupravljanja. V nepolnih štiridesetih letih smo dosegli velik vsestranski razvoj, katerega cenijo v svetu bolj, kakor pogosto mi sami. Postali smo srednje razvita industrijska država, pridobili smo veliko mladih izobraženih kadrov, dosegli smo sorazmerno visok družbeni in osebni standard, vse to pa smo pridobili po poti socialističnega samoupravljanja in Titovim vodstvom. Pravgotovo so to dosežki, katere je vredno spoštovati, hkrati pa so trdni temelji našega nadaljnjega razvoja skozi dolgoročni program gospodarske stabilizacije in utrjevanja socialističnih samoupravnih družbenoekonomskih odnosov.

V povojnih letih smo praznovanje prvega maja povezovali s prezevanjem vrvic pred novimi tovarnami, šolami, ali drugimi objekti. Letos bo pravgotovo tega nekoliko manj, kajti to smo si zadali v našem stabilizacijskem programu in kar vodi k zmanjšani investicijski porabi o čem smo se trdno odločili in si zadali, da bomo napredek gradili zlasti s svojimi močmi. To potrjujejo vse tiste tovarne, ki so svoj razvoj gradile na lastnem znanju in delu ter si preko združevanja dela in sredstev zagotovile normalno proizvodnjo za domače potrebe in izvoz.

Nestanovitne gospodarske razmere in padanje življenjske ravni, vplivajo na razpoloženje delavcev, hkrati pa pozivajo k vse bolj kritični presoji gospodarske stabilizacije in odločnosti delovnih ljudi, da obračunajo z nosilci neodgovornega gospodarjenja.

Pomembno vprašanje v tem trenutku je, brez dvoma, kako v boju za stabilizacijo z namenom obdržati pozitivne rezultate iz leta 1983 in jih utrditi v letu 1984. Gre za to, kako bomo usposobili najširši krog delavcev in uporabljali merila opredeljena v »sklepnem

z drugimi organizacijami združenega dela iste dejavnosti. Delavci se danes vse bolj zavedajo, da je njihov družbenoekonomski in socialni položaj odvisen predvsem od lastnih prizadevanj. Na osnovi takih težav lahko premagamo žgoče gospodarske težave (nelikvidnost, dolgovi tujini, dvigovanje cen, inflacija).

Breme stabilizacije še vedno ni enako razporejeno kar vodi k slabitvi skupne moči družinskih proračunov, o čemer pričča zastoj realnih osebnih dohodkov v zadnjem obdobju. V sindikatih se močno zavedamo, da je zadovoljevanje potreb na ravni, ki smo jo zadnja leta dosegli, odvisno od realno ustvarjenega dohodka, od uspešnosti izvoza, kot osnove za zagotavljanje nemotene proizvodnje.

Vprašanje dograjevanja sistema delitve osebnih dohodkov in sredstev skupne porabe se mora razreševati hitreje.

Potrebno je pripraviti ustrezne, skupno dogovorjene osnove glede na prispevek k rezultatom dela. Samoupravni sporazumi dejavnosti bodo k temu pravgotovo pripomogli. Hkrati pa morajo te skupne osnove in upoštevajoč družbeni dogovor, ki se pripravlja v federaciji, prispevati k uresničevanju socialističnega načela »za enako delo in rezultate dela, približno enak osebni dohodek«. Dograjevanje sistema nagrajevanja tako mora prispevati k zmanjševanju zaostajanja realnih osebnih dohodkov.

Doseganje zastavljenih ciljev, za katere smo se dogovorili v občini M. Sobota, zahteva popolno in odgovorno vključevanje vseh delovnih ljudi. Številni ugodni rezultati iz preteklega leta nas lahko k temu vzpodbujajo. Gospodarjenje v letošnjem letu je zelo zahtevno, vendar sem prepričan, da bomo z odgovornim odnosom do dela, dogovorjene cilje tudi dosegli ter si tako zagotovili primeren ekonomski in socialni položaj.

Vsem delavcem in delovnim ljudem občine Murska Sobota čestitam k prazniku dela ter želim mnogo delovnih uspehov.

FRANC DERVARIČ,
predsednik ob. sveta
Zveze invalidov M. Sobota

ARCPOMURKA
kmetijstvo, živilska industrija,
trgovina in gostinstvo, o. sol. o.
Murska Sobota

**ČESTITAMO VAM OB
PRAZNIKU 1. MAJU
Z ŽELJO, DA SKUPNO
DOSEŽEMO ČIM VEČ
DELOVNIH ZMAG
IN USPEHOV!**

V rudniku vodna v Srbiji je preteklo soboto eksplodiral metan. 33 rudarjev je bilo mrtvih, štirje ranjeni. enajstih pa se je posrečilo, da so se rešili iz jame. Vzroki eksplozije bodo znani predvidoma čez dva meseca. Na sliki: reševalci

JUGOSLAVIJA JE NAJCENEJŠA

Neka zahodnonemška banka je izračunala, da bodo lahko zahodnonemški turisti letos ceneje kot doma letovali v desetih izmed petnajstih držav, ki jih najraje obiskujejo. Iz vrednosti marke do drugih plačilnih sredstev, cen gostinskih in drugih storitev ter cen drugega potrošnega blaga so izračunali, da bodo zahodnonemški turisti letovali precej ceneje kot doma v južnoevropskih državah, kjer so lani pustili 40 odstotkov vseh turističnih izdatkov na tujem. Med temi državami je najcenejša Jugoslavija, kjer je turistična marka kar 40 odstotkov več vredna kot v ZR Nemčiji. Zaradi precejšnjega zvišanja cen je marka v Italiji le za 1,14 odst. več vredna, v Franciji za 1,05, na Portugalskem za 1,24 in v Španiji za 1,05 odstotka. V Grčiji je kljub razvrdenju dražje, letovanje za Nemce še vedno za 3 odst. dražje kot doma. Med severnoevropskimi državami je marka na Švedskem za približno 3 odst. več vredna, na Nizozemskem za 5 odstotkov, na Danskem pa je letovanje še dražje kot doma. Tudi v Veliki Britaniji morajo Nemci računati z deset odst. višjimi stroški kot doma. V Avstriji je letovanje za Nemca za 3 odst. dražje kot doma, v Švici pa celo za 30 odstotkov. Tudi letovanje v ZDA za Nemce ni poceni, saj so izračunali, da bi bilo za kakšnih 8 odstotkov dražje kot doma.

Te primerjave pa seveda še ne pomenijo, da bodo vsi Nemci, ki so se odločili preživeti dopust na tujem, prišli v Jugoslavijo.

43 LET

Jutri mlneva 43 let, odkar je bila v Ljubljani ustanovljena Osvobodilna fronta slovenskega naroda, prej imenovana protimperialistična fronta, ki se je preimenovala v osvobodilno po nemškem napadu na Sovjetsko zvezo. Komaj tri tedne po nemškem napadu na Jugoslavijo so se v Ljubljani zbrali zastopniki vseh slovenskih naprednih političnih skupin in predstavniki KP Slovenije, ki je bila pobudnica sestanka, in ustanovili vseslovensko organizacijo za boj proti okupatorju. OF je postala poglavitno gibalno vseh naprednih slojev slovenskega naroda.

Ko je maja 1945 OF izpolnila svojo pomembno vlogo med NOB, ni prenehala delovati, nadaljuje svojo pomembno vlogo kot SZDL tudi danes.

Mika Špiljak skupščini in nam

Pred delegati obeh zborov Skupščine SFRJ je prejšnji teden predsednik predsedstva SFRJ Mika Špiljak podal poročilo predsedstva o stanju in problemih v notranji in zunanji politiki. V svojem izjavljanju je Špiljak poudaril predvsem naslednje:

- Upravičeno govorimo o slabosti v ekonomski politiki. Ni pa prav, da pri tem pozabljamo na uspehe, ki jih vendarle tudi dosegamo.
- Ponekod so še tolerantni do neperspektivne proizvodnje. Pozabljajo pa, da jo morajo plačati delavci, ki se trudijo in dobro delajo in gospodarijo.
- Ko bo prenehal veljati odlok o zamrznitvi cen, bomo

- preverili odgovornost in doslednost vseh pri uresničevanju stabilizacijskih nalog.
- Stabilizacija je skupno dogovorjena pot v naši družbi za premagovanje gospodarskih težav.
- Položaj ne dopušča omahovanja in odstopanja od uresničevanja sprejetih nalog.
- Ena najbolj pomembnih nalog je zaustavitev nadaljnjega padanja življenjskega standarda ljudi in zagotavljanja razmer, da bo prišel realni standard spet rasti skladno z rastjo proizvodnje in delovne storilnosti.
- Pogoji IMF niso v nasprotju z našim sistemom in našimi dolgoročnimi interesi, čeprav je dinamika uresničevanja nekaterih gospodarskih ukrepov hitrejša in ostrejša. To je bistvo stvari.
- Ločiti je treba konstruktivno kritiko, ki jo je treba gojiti, od destruktivne.
- Gospodarske težave ne smejo zmanjšati prizadevanj in skrbi za krepitev naše obrambe in varnosti države.
- Naša največja moč je v našem človeku, ljudeh z visoko moralno in privrženim idealom socialistični samoupravni družbi ter neodvisni in neuvrščeni politiki.
- V sedanjem položaju v svetu ostaja politika neuvrščenosti kljub zunanjim pritiskom, realna možnost v boju za mir.

v vanja nekaterih gospodarskih ukrepov hitrejša in ostrejša. To je bistvo stvari.

V žarišču dogodkov

Tekmovanje ob Tihem oceanu

»Območju Tihega oceana je usojeno, da postane poglavitno prizorišče tekmovanja med obema supersilama: gre za dejstvo, ki mu je težko oporekati. Če je to območje še vedno v senci Evrope — in mnoge države Tihega oceana bi želele, da bi ostalo pri tem —, pa vrsta dejavnikov počasi prestavlja težišče strateških razmerij proti osrednji Aziji.«

Kitajska pripravljena igrati vlogo, ki bi bila podrejena ameriškim strateškim odločitvam. Posledica tega je, da prihodnost odnosov med Washingtonom in Pekingom ni več zvezana izključno z vprašanjem brzdanja ZSSR; zdi se celo, da je povezana s stopnjo, na kateri bodo Združene države — vendar pa to doslej ni bilo Reaganovo stališče — menile, da je treba kitajsko neodvisno vlogo v mednarodnih odnosih in krepitev takšne vloge obravnavati z naklonjenostjo.

vprašanja s pogajanjem, po drugi pa sproža zadržke med državami Asean (Zveza držav azijskega jugovzhoda), ki sodijo, da predstavlja Kitajska v perspektivi bolj konkretno nevarnost kot Sovjetska zveza.

Tokrat je bila ta ocena zapisana v časopisu Inštituta za strateške raziskave s sedežem v Londonu; prav takšno prepričanje — o osrednjem pomenu območja Tihega oceana v mednarodnem ravnotežju — pa je razširjeno tudi v ameriških intelektualnih in političnih krogih ter ima najbolj vnete zagovornike ravno v Reaganovi administraciji. Ni naključje, da je »vračanja« Zdrženih držav v Azijo po letih relativnega nezanimanja, ki je sledilo porazu od prednostnih nalog reaganovske zunanje politike, ki se je pojavila v obliki nekaterih konkretnih odločitev: potrditev in utrditve ameriške vojaške navzočnosti (z napovedanim nameščanjem — podobno kot v Zahodni Evropi — manevrirnih izstrelkov); povečanje gospodarske in vojaške pomoči zavezniškemu režimu (Južni Koreji in Tajski); izpopolnjevanje obrambnih načrtov, ki naj bi bili oprti na delitev bremen z Japonsko (le-to spodbujajo, da bi se oskrbela z zmogljivostmi, ki bi ji omogočale nadzor nad pomorskimi in zračnimi potmi okoli japonskega otočja).

Takšne odločitve Združenih držav so opravičili s potrebo po tem, da bi zadržali

naraščanje sovjetske vojaške navzočnosti v vzhodnem Tihem oceanu: če je Washington s tem dosegel enega od svojih ciljev in sicer tako, da je svojim azijskim zaveznikom zagotovil stalnost in pomen ameriške zavzetosti za to območje (to se je zgodilo potem, ko so se pojavili dvomi, ki so razen posledic vietnamske vojne izvirali tudi iz prvotnih Carterjevih načrtov o odpoklicu ameriških čet iz Južne Koreje), pa je še vedno dvomljivo, ali je uspešen tudi pri postavljanju temeljev za takšno novo azijsko ravnotežje, ki bo podrejeno njegovim strateškim interesom. Pomagajmo si z nekaj primeri.

Združene države so v Nankasoneju odkrile voditelja, ki je voljan privoliti — v večjem obsegu kot njegovi predhodniki — v načelo, da mora gospodarski položaj, ki si ga je ustvaril Tokio, privedi tudi k temu, da si bo naložil nove mednarodne politične odgovornosti.

Vendar pa je ameriški pritisk, ki je osredotočen na delitev obrambnih stroškov, odločitev, katere rezultati so dvomljivi, ker ne upošteva odpora japonskega javnega mnenja zoper predloge o ponovnem oboroževanju in ker tudi ne upošteva velike zaskrbljenosti, ki jo povzroča med drugimi azijskimi zavezniki Združenih držav.

Tudi ameriška politika na azijskem jugovzhodu (osamitev Vietnamu in podpora stališču Kitajske ustvarja dvomljive posledice: po eni strani prispeva k temu, da se krepi odvisnost Hanoja od Sovjetske zveze in da je zavrtja sleherni možnost za reševanje kampučijskega

tega območja.

Zaton političnega vpliva velikih sil v Aziji je najbolj razviden na primeru Sovjetske zveze. Od druge polovice sedemdesetih let pa do danes je znatno okrepila svoje vojaške pozicije na območju Tihega oceana. Čeprav so razlogi za to odločitev različni — med njimi je tudi negotovost, ki jo je opredeljeval razvoj odnosov med Kitajsko in Združenimi državami, se pravi dojemarne možnosti, da bi utegnili priti do »obkrožanja« z vzhoda in zahoda —, pa sovjetsko oboroževanje v bistvu ni utrdilo položaja Moskve, marveč ga je poslabšalo.

DVE ELEKTRARNI NA MURI

Po dvomesečnih razpravah v energetskih krogih so v izvršilnem odboru splošnega združenja za energetiko Slovenije sprejeli dokončni seznam elektrarn, ki naj bi jih v prihodnjem srednjeročnem obdobju začeli najprej graditi. To še ne pomeni, da bodo vse te elektrarne (predvsem zaradi pomanjkanja denarja) takrat tudi zgrajene.

Pri izbiri elektrarn so upoštevali predvsem predvidene potrebe električne energije v Sloveniji do leta 1990. Te naj bi se vsako leto povečale za 3,5 odstotka. Ko so ugotovljali, kako bi to porabo zadovoljili, so uvideli, da bi bilo za našo republiko najbolj gospodarno najprej izkoristiti vse razpoložljive energetske vire v Sloveniji in hkrati vlagati tudi v gradnjo elektrarn v drugih republikah, seveda, če bo poraba elektrike to zahtevala. Zato pri odločitvah ni bilo nobenih pomislekov, da je treba najprej začeti z gradnjo elektrarniških verig na Savi in Muri. Dosedanje študije so pokazale, da bi bilo najbolj gospodarno najprej zgraditi pet elektrarn, in sicer tri na Savi in dve na Muri. Ugotovili so, da imamo v Sloveniji premoga še za eno novo elektrarno v Trbovljah in da bo treba kmalu obnoviti tudi prve tri agregate v šoštanjski elektrarni.

Študije so tudi pokazale, da bi morali najkasneje do leta 1989 začeti graditi novo trboveljsko elektrarno in jo končati najkasneje do leta 1995, ko naj bi se dokončno izročile naprave v stari elektrarni. Tako bi zadovoljili hkrati večje potrebe po elektriki v Sloveniji in zagotovili razvoj premogovništva v Zasavju. Če pa bi se izkazalo, da bodo potrebe po elektriki večje od načrtovanih, bi novo trboveljsko elektrarno začeli graditi prej.

Za Slovenijo bi bilo, kot zdaj kaže, edino gospodarno, da sovlaga v gradnjo elektrarne Ugljevik II v BiH, saj bi bila za nas ta gradnja mnogo cenejša kot drugod v državi, ker smo sodelovali pri gradnji Ugljevika I in premogovnika.

V prihodnjih letih naj bi začeli graditi HE Vrhovo, Boštanj in Blanco na reki Savi ter HE Hrastje in Veržej na reki Muri. Od termoelektarn pa TE Trbovlje in TE Ugljevik II. S tem bi se zmogljivosti slovenskega elektroenergetskega sistema povečale za 289 megavatov. Za vse te objekte bi Slovenija potrebovala do leta 1990 (vključeni so tudi prenosni in distribucijski objekti) 180 milijard dinarjev oziroma vsako leto 24 milijard dinarjev za gradnjo in še 10 milijard dinarjev za odplačevanje najetih posojil. To pomeni, da bi v elektro gospodarstvu v prihodnjih letih porabili 13,5 odstotka vsega denarja, ki naj bi ga v Sloveniji v teh letih vlagali v gospodarstvo.

Izračunani so, potem ko so vključili vse denarne vire, da bi zmanjkalo 20 milijard dinarjev. Računajo pa, da bi del manjkajočega denarja zbrali tudi z ljudskim posojilom.

Rdeč nagelj v gumbnici, kres v fazanariji, internacionala v madžarščini

Verjetno gre pešanju »zgodovinskega spomina« pri-
sati spoznanje, da v uradnih virih takorekoč ni najti kaj
resnejšega o samostojnem društvu trgovskih in privatnih
nameščencev v Murski Soboti, ki je v tridesetih letih vz-
nemirjalo oblast in žandarje in po presoji še živečih ude-
ležencev znatno pripomoglo, da je še glasneje »vdarila vōra
za prekmursko proletarstvo«. Šlo naj bi celo za takrat prvo
tovrstno društvo v Sloveniji.

Tik pred mednarodnim delavskim praznikom smo se
dobili s Francem Flegarjem, dolgoletnim predsednikom oz.
podpredsednikom, Jožetom Toplakom, blagajnikom in vo-
djem kegljaške sekcije, ter Ivom Orešnikom, predmetnim
učiteljem zgodovine, da obelodanimo, kar je mogoče.

IZ BROŠURICE OB 20- LETNICI

»Leta 1934 so trgovski de-
lavci in uslužbenci pri ta-
kratnih privatnih trgovcih
postavili prve temelje za
ustanovitev društva trgovskih
in privatnih nameščencev. Da
je bil čas za to ugoden, pove že
dejstvo, da se je včlanilo v
društvo več kot 40 članov.
Ustanovni sestanek je bil v
nekdanji gostilni Aleksandra
Černjaviča, na njem pa je bilo
med drugim sklenjeno, naj se
društvo vključi v zvezo trgov-
skih in privatnih nameščenc-
ev s sedežem v Zagrebu. Za
prvega predsednika društva je
bil izvoljen Aleksander Šif-
tar, za njim pa v letu 1935
Franc Flegar. Tajniške poste
so izmenjaje opravljali Dani-
ca Kramberger-Kuzma, Tone
Veble, Ladislav Kocuvan,
Jožef Gal, Jožef Toplak,
Amalija Lah in Ladislav Se-
bök.

Ustanovitev in delo društva
so nenehno preganjali. Teda-
nja oblast se ni strinjala z de-
lom, ki ga je opravljalo. Nje-
gov namen je bila borba za
uvajanje svojih pravic, to
je skrajšanje delovnega časa
ob delavnikih, za nedeljski
počitek in praznike, izboljša-
nje delovnih pogojev vajencev
in podobno. Monarhofašis-
tična diktatura in trgovci so
bili proti temu, vendar so člani
društva vztrajali pri svojih
zahtevah in v te namene
stavkali, razbijali izložbe in
podobno; kljub grožnjam ta-
kratnih oblastnih organov z
zaporom, odpusti iz službe, so
vztrajali in mnogokaj se je
izboljšalo.

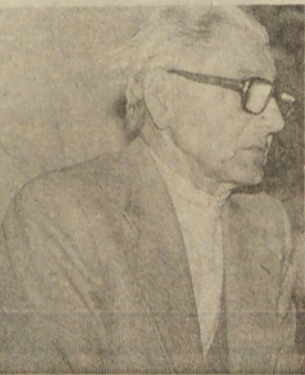
OD KOD POBUDA?

Franc Flegar pomni, da je
prišla iz vrst starejših sode-
lavcev, ki so bili že vključeni v
zagrebško zvezo, imeli član-
ske izkaznice in plačevali
članarino. »Ti so nas pridobi-
li, posebej mlajše, ki smo
bili večidel člani Sokola in tu
dobivali spodbude za razne
akcije. Šlo je za skrajšanje
delavnika, odpovedne roke,
dopuste, socialno zavarova-

nje, mezde (plače) in drugo.
Takrat smo morali biti na
delovnem mestu po 13 in tudi
14 ur.«

V tridesetih letih je bilo v
Murski Soboti od 30 do 40
delavcev oziroma nameščenc-
ev, zaposlenih v trgovinah
zasebnih trgovcev. »Kot vaje-
nec sem začel 1923 in vaje-
nistvo končal 1926. Delodajalci
so od nas zahtevali veliko
dela, tudi zunaj trgovine. Na
primer: čiščenje, pospravlja-
nje, skladiščenje, nakladanje
in razkladanje prispelega
blaga. Bil sem zaposlen v
trgovini Samuela Haymerja
— bila je to specarija, deli-
katesa in prodajalna gradbe-
nega materiala hkrati — to je
tam, kjer je zdaj delikatesa,
na vogalu Kolodvorske in
Titove v Murski Soboti.«

Tudi Jože Toplak, zapos-
len v trgovski firmi Franca
Kuharja, se še dobro spominja
takratnih časov, posebej stal-
nih »zdrak« z delodajalci gle-
de krajšega delavnika.
Trmoglavni in vztrajni, kakor
so bili, so marsikaj dosegli.

Franc Flegar: »Oblast nas je
preganjala.«

KDAJ, KJE IN KAKO JE PRIŠLO DO USTANO- VITVE DRUŠTVA?

»Že pozimi 1928 nas je po-
slovodja Štefan Vukan začel
pripravljati na organizirano
delovanje in leto kasneje je v
Murski Soboti začela delo-
vati podružnica zagrebške
zveze trgovskih in privatnih
nameščencev. Leta 1932 je
prišlo tako daleč, da smo bili

»Nameščenec, ki je po nastopu službe radi bolezn ali nezgode
zadržan opravljati službo, obdrži plačo za 6 tednov, po nepre-
trganih 5 letih službe za 8 tednov, po 15 letih za 10 tednov in po 25
letih za 12 tednov. Prokuristi in pooblaščenca pa imajo v takem
slučaju vedno celo pravico do 12 tednov plače. V slučaju ponov-
nega obolenja ali zadržka po 6 mesecih se ti prejemki znižajo na
polovico.« (Iz knjižice Delovno pravo — razlaga socialnih zak-
onov v službenem razmerju — dr. Avgušlina Reimana, odvetnika v
Mariboru, iz leta 1933)

— Zgodovinski posnetek iz ene od nekdanjih zasebnih soboških trgovin

dovolj številčni — najmanj 60
pomočnikov, poslovodij in
vajencev — in zrelji za samo-

— Jože Toplak: »Poskrbeli
smo za družabnost.«

stojno nastopanje, kljub temu
pa je moralo miniti še dobro
leto, da je marca 1934 napo-
sled le prišlo do ustanovitve
našega društva. Dotlej je bilo
treba vse sestanke vnaprej
prijavljati na okrajnem na-
čelstvu, da se je jih lahko
udeležil ali podnačelnik ali
tajnik okraja. Delodajalci so
pobudi močno nasprotovali,
vendar ne vsi. Ko smo se s
prošnjo obrnili na gremij
(združenje trgovcev — op.
pis.) trgovcev, so nam recimo
Brumen, Čeh in drugi veliko
pomagali. Ustanovni zbor
društva je bil marca 1934 v
soboški kolodvorski restav-
raciji (gostilna Černjavič),
kjer smo se sicer že poprej
shajali, kajpak ilegalno.
Gostilničar je bil velik socio-
list in nam je rade volje šel na
roko. Ob tem je treba pouda-
riti, da so nas žandarji nene-
hno zasledovali in preganjali.

čprav do fizičnega konflikta,
vsaj večjih razsežnosti, ni
prišlo.« sta pripovedovala
Flegar in Toplak.

KAKŠNA SO BILA PRA- VILA DELOVANJA?

»Napisanih pravil o delo-
vanju društva nismo imeli,

— Ivo Orešnik: »Sindikavno
gibanje v Prekmurju je bilo
pred vojno spodbujano pred-
vsem iz Ljubljane.«

točneje, imeli so jih v Zagre-
bu. Videl pa sem — pokazal
mi jih je poslovodja Pentek —
pole, iz katerih je bilo raz-
vidno, kaj naj bi društvo po-
čelo. Kot že omenjeno so bile
posredi razne pobude v zvezi z
delom, poslovanjem,
odpovedmi, plačami in po-
dobnim. Kar zadeva boje za
naše pravice, so trajali vse
dotlej, dokler delodajalcev
nismo prepričali in je gremij
društvo priznal. Prišlo je celo
do sodelovanja in sporazu-
mov, ko so nam trgovci po-
skušali pri nekaterih pravicah
v celoti ugoditi, iz česar je
kasneje nastal pomočniški

zbor pri gremiju. Tu smo po-
tlej uspeli razrešiti preneka-
teri problem. Naj omenim
samo odpuste z dela, poveza-
ne z odpovednimi roki, kjer
smo dosegli, da so se podaljša-
li na tri mesece in še to ob
kancu četrtletja. Dogovarjali
smo se za plače in dopuste,
obvezno zdravstveno zavarova-
vanje vseh delavcev v trgovini
in plačilo bolniških. Odkrito
povedano: marsikateri delo-
dajalec je črno gledal na naše
delovanje, nas ovajal oblas-
tem ali nas poskušal kako
drugače onemogočiti. Sicer
pa smo, resda bolj skromno,
sodelovali tudi z drugimi ta-
kratnimi naprednimi gibanji,
na primer med grafičarji,
gradbinci, tekstilci... Med
drugim smo se posamezniki
prijavili stavkovnemu valu,
ki je v letu 1935 oziroma 1936
zajel tudi soboške gradbince.
Dodati velja, da je društvo
dokaj skrbelo za strokovno
izobraževanje svojih članov.
Imeli smo organiziran šes-
t mesečni tečaj za knjigovod-
sko korespondenco in kalku-
lacijo, trimesečni tečaj za
aranžerstvo in nekateri od nas
smo opravili tako imenovano
Legatovo šolo v Mariboru.
Tudi za družabnost je bilo
poskrbljeno, saj je društvo
premoglo svoj orkester, ki je
štel od 6 do 8 članov in je
običajno nastopal na družab-
nih srečanjih, najraje ob so-
botah v gostilni Benkič, ka-
mot se se sčasoma preselili
iz kolodvorske restavracije.
Iz plesnih prireditev je nastal
tradicionalen trgovski ples —
vsakoban — ki smo ga pri-

pravljali vse do nedavnega, a
je v zadnjih nekaj letih zamrl.
Tudi kegljaški klub smo imeli
— vodil ga je Toplak — in
organizirali skupne izlete.« se
je razgovoril Flegar.

KAJ PA VAŠA REVOLU- CIONARNOST?

Sogovornika Flegar in
Toplak sta na vprašanje, ki ga
je postavil Ivo Orešnik,
odvrnila: »Oblast je društvo
nenehno preganjala, češ da
smo komunisti in tako državi
skrajno nevarni. Nekateri
med nami so tudi aretirali in
pretrepali, samo da bi izvele
iz nas priznanje, da smo kom-
unisti. Ob že navedenih
načinih delovanja naj še po-
sebej spomnim na to, kako
smo se vključevali v prazno-
vanja prvega maja. Ponavadi
je bilo tako, da smo si pripeli
rdeče nageljne in se že v
zgodnjih jutranjih urah po-
dali na ulice Sobotne. Zvečer
smo se zbrali v fazanariji in
zakurili kres. Pridružila se
nam je obrniška mladina in

Izboljšanje delovnih raz-
mer je bila osrednja naloga
društva. Celotno stavo smo,
da bi dosegli svoje pravice.
Marsikdo med nami je bil
zato odpuščen z dela. Tem
smo pomagali, kakor se je le
dalo. Oblast nam je grozila z
zaporom in nas ožigosala za
komuniste. Res je, da so nam
pri našem delovanju skrivo-
ma pomagali (z nasveti) Šte-
fan Kovač, Ali Kardoš in
drugi. (Franc Flegar)

tisti, ki smo znali, smo v ma-
džarščini zapeli internacio-
nalo. O tem, da so posredovali
žandarji, vendar brez večjega
uspeha, ni treba posebej go-
voriti. Nekoč je prišlo okoli
zdajšnjega poslojca hotela
Zvezda tudi do streljanja in je
bilo nekaj ljudi ranjenih.«

ZAMETEK SINDIKAL- NEGA GIBANJA V PRE- KMURJU?

Poznavalcem oziroma
strokovnjakom prepuščamo
razsojo, kolikšen pomen in
vlogo smemo pripisovati
društvu trgovskih delavcev in
nameščencev v Murski So-
boti. Zanesljivo pa bo držalo,
da ga očitno smemo po svoji
vsebinski in siceršnji narav-
nanosti uvrstiti med napred-
na, revolucionarna gibanja
tridesetih let v Prekmurju.
Branko ŽUNEC

ABC Pomurka
Živinorejsko-veterinarski
zavod za Pomurje
Murska Sobota

komisija za delovna razmerja

OBJAVLJA

dela in naloge

1. snažilke

Pogoj: PKV delavka

Delo se združuje za določen čas s polnim delovnim časom
(nadomeščanje delavke v času porodniškega dopusta)

2. laboranta

Pogoj: srednja strokovna šola
2 leti delovnih izkušenj

Delo se združuje za določen čas skrajšanim delovnim časom
4 ure (nadomeščanje delavke v času porodniškega dopusta).

Kandidati naj pismene prijave z dokazili o izpolnjevanju
pogojev pošljejo na gornji naslov v 8 dneh od dneva objave.

O izbiri bodo kandidati obveščeni v 15 dneh po izteku objave.

PROIZVODNO GRADBENO PODJETJE p. o.
LJUTOMER

KOMISIJA ZA DELOVNA RAZMERJA

OBJAVLJA

PROSTA DELA IN NALOGE:

1. VOZNIKA TOVORNIH MOTORNH VOZIL

pogoj: KV avtomehaničar s končano poklicno šolo za voznike tovornih motornih vozil in 1 leto delovnih izkušenj

2. ELEKTRIKARJA — VZDRŽEVALCA

pogoj: KV elektro mehanik in 2 leti delovnih izkušenj

3. REFERENTA ZA OBRAČUN OD II

(delo za določen čas, nadomeščanje delavke v času porodniškega dopusta)
pogoj: ekonomski ali administrativni tehnik, 1 leto delovnih izkušenj

4. TRESH TESARJEV

pogoj: KV tesar in eno leto delovnih izkušenj

5. MEHANIKA — VZDRŽEVALCA

pogoj: KV avtomehaničar in 2 leti delovnih izkušenj.

Prijave z dokazili o izpolnjevanju pogojev naj kandidati pošljejo v osmih dneh po objavi oglasa
na naslov: Proizvodno-gradbena podjetje p. o. Ljutomer, Ormoška c. 3

gorenjevarstroj

Industrija in montaža n. sol. o. Lendava

Industrijska cesta b. b.

Telefon: h. c. (069) 75 271

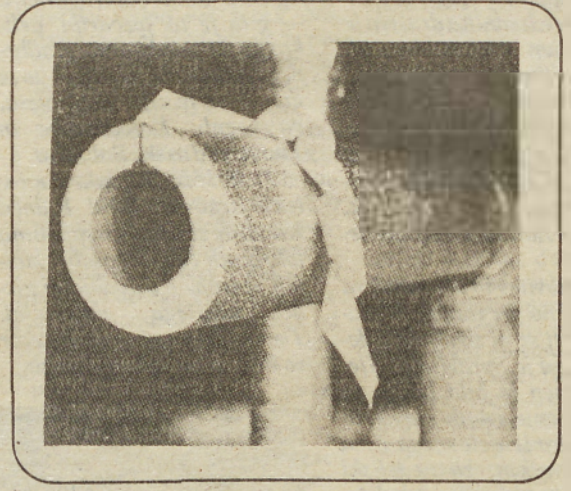
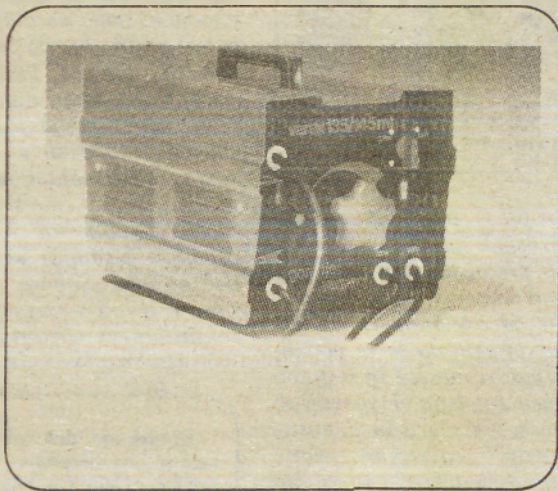
PROJEKTIRAMO

PROIZVAJAMO

MONTIRAMO

- transformatorji za varjenje VAREX, od 120-400 A
- usmerniki za varjenje VARUS, od 200-600 A
- polavtomati za varjenje VARMIG, od 200-600 A
- točkalniki za varjenje 10-25 KVA
- stroji za sočelno obžigalno varjenje 40 KVA
- rezalna tehnika
- naprave za mehanizacijo varjenja in linije za varjenje (inženjering)

- vse vrste termoizolacij in strojnih instalacij
- vse vrste ventilacije-klimatizacije in VARVENT cevi
- predizolacirane cevi PURLEN A, od Ø 33 do Ø 500 mm
- izolacijske plašče PURLEN ALU, od 3/8" do 4"
- razlezne posode VARFLEX od 25 do 600 litrov
- sanitarne kabine VARIS za stanovanjske in hotelske objekte

Vsem članom kolektiva in ostalim delovnim ljudem Pomurja čestitamo ob 1. maju, mednarodnemu prazniku dela!

S sodobnimi prijemi do večjih količin mesa

Program mini farm za prašičerejo

Prašičereja pravzaprav ni slovenska posebnost, vendar si v današnjem prizadevanju za čim več hrane vedno bolj utira pot na kmetije, zlasti še v Pomurju. Tam je tudi največ usmerjenih kmetij, ki jih navadno imenujemo tudi «mini» farme, poleg tega pa imamo tudi kar lepo število večjih farm — Ihan, Nemščak, Stična — v družbenem kmetijstvu.

Opremo za takšne farme, na katerih želimo doseči čim večji in čim hitrejši prirast, smo morali do nedavnega uvažati. Zdaj pa je sad domačega znanja, izdelana iz domačega materiala. Emona-inženjering razvija, Ipko Podpeč pa razvija in izdeluje opremo za prašičerejo, ki se je v praksi dobro izkazala. S tem sodelovanjem pokrivata že okoli 90 odstotkov potreb po opremi za tako imenovano »suho krmljenje«.

Tozd Industrija plastične in kovinske opreme Podpeč je bila prej obrat Skip, od 1. januarja 1981 pa posluje samostojno. Specializirali so se za izdelovanje opreme za prašičje farme.

Program mini farm za prašičerejo je nastal s sodelovanjem Emona Inženjeringa, kooperantov in IMP DO IKO TOZD IPKO PODPEČ iz Preserja pri Ljubljani, ki je proizvajalec boksov, boks opreme in krmlilne tehnike.

Program temelji na tehnologiji farme v Ihanu, ki je v svojih 25-letnih izkušnjah dala zelo dobre rezultate.

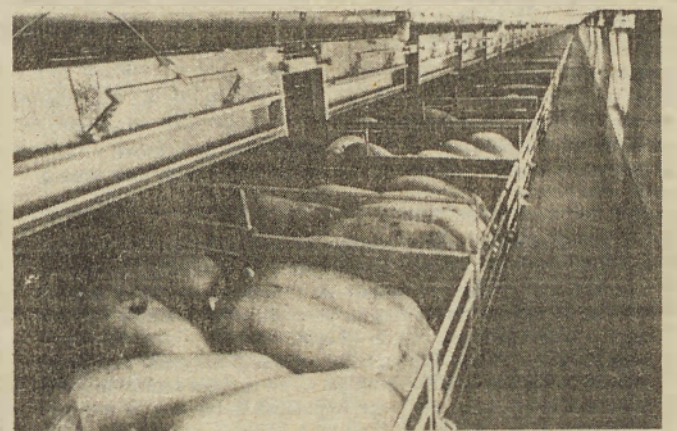
Program delimo na mini farme za vzrejo in mini farme za pitanje. Možna je tudi kombinacija. Za novogradnje uporabljamo tipске projekte in opremo, lahko pa se prilagodimo tudi potrebam rekonstrukcije.

Osnovni podatki tipskih farm:

VZREJA	do 25 kg			Notranje mere hleva v m
	tip farme	število plem. svinj	letna proiz. pujskov	
MFV 22/360	22	360	5,8 x 12,1	
MFV 30/490	30	490	8,8 x 12,1	
MFV 50/810	50	810	5,8 x 24,1	
MFV 60/970	60	970	8,8 x 24,1	
MFV 70/1280	70	1280	5,8 x 36,1	
MFV 94/1520	94	1520	8,8 x 36,1	

PITANJE OD 25 kg do 100 kg

tip farme	število v hlevu	letna proizvodnja	Mere hleva v m
MFV 150/450	150	450	8,8 x 15,1
MFV 200/600	200	600	5,8 x 30,1
MFV 300/900(1000)	300	900	8,8 x 30,1
MFV 300/900(5000)	300	900	5,8 x 45,1
MFV 450/1350	450	1350	8,8 x 45,1

pitališče

Obnova tehnologije obstoječih objektov (mini farme) je tudi možna — na podlagi tehničnih osnov obstoječih objektov se izrac tehnološki optimum želiene proizvodnje — vzreje ali pitanja.

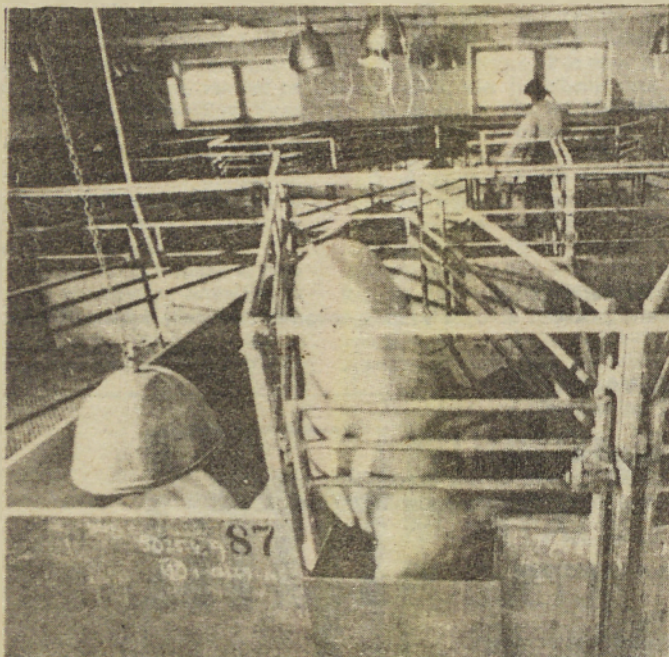
Program mini farm vključuje naslednje:

- nudenje idejnih rešitev,
- dobava projektne dokumentacije,
- izgradnja mini farme na ključ, ali sodelovanje pri izgradnji po želji investitorja,
- dobava oken, vrat, betonskih rešetk, silosov, stenske in kanalske ventilacije po naročilu investitorja,
- dobava boksov in boks opreme,
- dobava osnovne črede

Na željo investitorja vgrajujemo avtomatske linije hranjenja, in sicer za mokro in suho hranjenje.

Tehnološka rešitev odgnojevanja, kanalizacije in smradotesnega shranjevanja gnoja omogoča postavitev mini farm povsod, tudi v strnjanih naseljih.

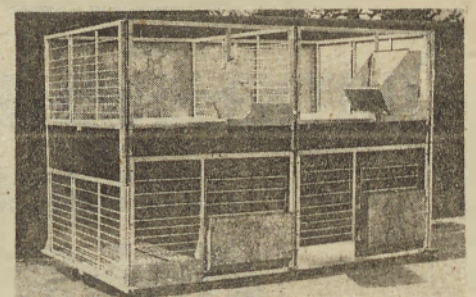
Mini farma namreč odgovarja tudi zahtevam za čisto okolje.

prašičje

emona inženjering
Ljubljana
šmartinska 130
tel.: 061 443-690

dvoetažni boks za vzrejo pujskov do 25 kg

Modne norosti

Ljudje se navdušujejo nad vsem mogočim; dosikrat nad neverjetnimi neumnostmi, ki se kot navadne modne norosti izkažejo šele čez nekaj mesecev ali celo let.

Prva leta po vojni se je zahod navduševal nad kovinskimi »plazilom«. Navadna spirala je imela to lastnost, da se je lepo počasi spuščala po stopnicah navzdol. Nekorisna igračka je še dandanašnji v prodaji, seveda kot plastična inačica in za precej manj denarja.

V letu 1959 je srca prebivalcev razvitih držav ogrel »nori kit«. Plastična gnetljiva snov je imela to lastnost, da je bo pritisku na časopisno silko pobrala barvo. Tako dobijemo sliko se je dalo potem z oblikovanjem kita različno pačiti.

Osem let kasneje je izbruhal norost hulahup obroča. Ta modna muha je priletela tudi v našo domovino, ki že ni več videla na zahodu le kup gnilobe. Obroč je vrtele staro in mlado na vseh možnih delih telesa. Se pred nekaj leti je neki jugoslovanski proizvajalec prodajal takšne obroče.

Najbrž pa je bil največja norost »kamenček«. Na zahodu je šel odlično v prodajo navaden, lepo zgleden kamen, ki »uboga povejša«. Odeveč je skoraj zapisati da je od vseh povelj zares ubogal te ukaz, naj se ne gane.

Lani se je svet navdušil nad »hobotnicami plezalkami«. Igračka, ki se lepo spušta po gladkih površinah, si je izmislil neki Japonec in z njo obogatel.

SREČA V NESREČI

»Prijetelji, čeprav sem fička prejmi teden skoraj do kraja razbil, sem srečen. Škoda je velika. Kakšna pa bi šele bila, če bi tako zdelal golfa...«

SVARILO

— Mihi!
— Prosim, draga.
— Zberi se malo, drugače bo kdo pomislil, da si me vzel v trenutkih raztresenosti.

Frankfurtski prometniki so se počeno začutili, ko so ob neki prometni nesreči ugotovili, da je bilo udeležencu prometne nesreče vozniško dovoljenje izdano leta 1923, zanj pa je bilo treba zaradi hude inflacije plačati nič manj kot 500 milijard mark.

XXX

Najbolj hladen del človeškega telesa so prsti na nogah.

drugje smo prebrali

Neki švicarski slaščičar je spekel 302 metra dolgo kremšnito. Izkupiček za njjo je podaril oomu za ostarele..

XXX

Pri Eskimih že stiletetni otroci vlečejo pipe.

KAKO VEČNO ŽIVETI

Pred petnajstimi leti sta se Durk Pearson in Sandy Shaw, zdaj štiridesetletna Kalifornijca, odločila, da bosta poiskala vire daljšega in mladostnejšega življenja. danes pa je očitno, da sta pri tem iskanju narela na pravo zlato žilo. Njuna knjiga, v kateri opisujeta svoje izkušnje in dajeta nasvete za doseganje dolgega življenja in ohranjanje mladostnosti, že dlje časa prinaša lepe denarce. avtorja sta nastopila v več kot 300 televizijskih oddajah in po njihuni stopnjah ubira pot vse več ljudi. Nastalo je celo gibanje, ki ima naziv po knjigi »Podaljšanje življenja«.

Pearson in Shawova menita, da je mogoče občutno podaljšati življenje in ostati zdrav ter mladosten, če človek vsak dan opravlja posebne telesne vaje in hkrati uživa po-

sebno sestavljene napitke, v katerih so vitamini, amino kisline, minerali, določena zdravila in druge snovi. Takšni napitki naj bi zaustavljali staranje in čuvali organizem pred vsemi boleznimi, od nespečnosti do raka. Seveda sta predpisana tudi izbrana prehrana in način življenja.

Čeprav se Pearson in Shawova imata za znanstvenika — raziskovalca (pri tem sta toliko poštena, da sta si kar sama sebi poskusna kunca), pa pravi znanstveniki opozarjajo, da njuna metoda nima znanstvenih temeljev. Še več, nekateri znanstveniki celo opozarjajo, da je v svoji zasnovi škodljiva, ko priporoča močne doze najrazličnejših telesu sicer potrebnih snovi. Direktor Narodnega inštituta za staranje Ed Snyder je napisal knjigo, v kateri nakazuje nevarnosti progra-

ma »podaljšanje življenja«.

Takšni opozorilni glasovi so vsaj zaenkrat glas vpijočega v puščavi. Tržišče, ki je dokaj verodostojen barometer dogajanja v družbi, kaže, da zanimanje za »podaljšanje življenja« še vedno raste. Prodaja najrazličnejših eliksirjev, kot so »Dolgo življenje«, »Maxi«, »Moč pameti« ipd., se ne ustavlja, temveč še vedno narašča.

V svetu, kjer sta starost in bolezen nekaj nadležnega, nekaj, kar je treba skriti in izbrisati s podobe življenja, ki naj bo le prešerna in sijoča mladost oziroma mladostnost, takšne stvari niso presenetljive. In če ljudem ponujajo večno mladost, večno zdravje in dolgo dolgo življenje, potem bodo za to vabo zgrabili — pamet gor ali dol!

NEVARNOST NA KROŽNIKU

Skorajda ni minil mesec, da ne bi iz raziskovalnih laboratorijev prispela kakšna novost o strašni bolezni, ki pesti človeški rod — o raku. Velika mašinerija znanja se ukvarja z najrazličnejšimi vprašanji, ki so povezana z nastankom, razvojem in zdravljenjem vseh vrst raka. Nekatere raziskave so zelo ozke, druge spet gredo v širino, tako ni mogoče vseh odkritij in ugotovitev jemati kot čisto zlato. Doselej zares prevratnih odkritij ni bilo, so pa bila odkritja, ki so razgrnila pravo naravo te bolezni in odgrnila tančico skrivnosti z njenega nastanka. Med poslednjimi novostmi je tudi ugotovitev biokemika Brucea Amesa, ki deluje na kalifornijski univerzi.

Ko je proučil številna odkritja in raziskave, je ugotovil, da največ rakotvornih snovi ne preži na človeka v

onesnaženem okolju, temveč v hrani, tudi tisti, ki ji pravimo naravna. Naštel je 16 toksičnih snovi, ki so rakotvorne v določenih okoliščinah in pri določeni pripravi jedi. Užitarne gohe imajo precej rakotvornih snovi, v zeleni, petršilju in smokvah je snov, ki postane rakotvorna pod vplivom svetlobe, tudi rabarbara, fižol, nekateri čaji, olja in vse maščobe vsebujejo eno ali več snovi, ki lahko postanejo nevarne za zdravje.

Zadeva je še toliko bolj neprijetna, ker s pripravo in kuhanjem ter peko pomnožimo količino za raka nevarnih snovi v hrani. Še posebno je prišlo na slab glas praženje. Vroč siviščev vsebuje, kot meni Ames, »grozljivo mešanico snovi«, ki povečujejo nevarnost obolenja za rakom.

Ljudje mislijo, da povzročajo raka predvsem snovi, ki so povezane s človekovo dejavnostjo in tehnologijo, ven-

dar to ne drži. Je ena velika izjema: od vseh snovi, ki jih človek tako ali drugače uživa, je najnevarnejši tobak. Ta zares pobira hud smrtni davek. Ostale oblike rakastih obolenj, ki niso povezane s kajenjem in kadilci, pa ostajajo že nekaj let, bolj ali manj v običajnih mejah, zatruje Ames.

»Vemo, da vsaka cigareta skrajša življenje za pet minut, ne vemo pa še, koliko vzame sendvič s pleskavico,« priprija Ames.

Nekaj dobrega je tudi v tej študiji. Biokemik namreč ugotavlja, da je v hrani tudi veliko snovi, katerih delovanje je naperjeno proti nastanku rakastih tvorb. Najtančnejše razumevanje prepletosti nevarnih in koristnih snovi v naši prehrani bo morda pomagalo k bolj zdravemu življenju, vendar bomo najbrž morali marsikaj spreminiti v naši kuhinji.

veliki podvigi (3)

SPREMINJANJE MORSKIH TOKOV

Znanstveniki so izračunali, da prenašajo ekvatorsko toploto proti obema tečajema vodni tokovi in ne gibanje zraka. Zato menijo, da so morski tokovi pomembni za spreminjanje klime v posameznih delih sveta.

Pred desetletji je neki ameriški zanesenjak predlagal, da naj bi topli zalivski tok, ki »greje« Evropo, odvrnili od Evrope. To bi napravili tako, da bi med Kubo in Florido napravili jez. Zalivski tok bi se preusmeril proti New Yorku in Novi Fundlandiji. Z drugim podobnim jezumom bi potem tople vodne tokove preusmerili zalov Sv. Lovrenca. Kaj bi Evropa brez zalivskega toka, ki izhaja iz Meniškega zaliva ter se v širini 50 do 80 kilometrov in v globini do nekaj sto metrov s hitrostjo okoli 11 navtičnih milj na uro pomika po 12 tisoč kilometrov dolgi poti proti severni Evropi. Brez tega toka bi postali Skandinavija, Island. Britanski otoki in ves evropski sever »ledena zemlja«, podobna Sibiriji. Brez zalivskega toka najbrž tudi ne bi bilo več ciklonov na Atlantiku, ki naši celini prinašajo potrebne padavine.

To bi močno vplivalo na velike dele ZDA in Kanade. Najbrž pa bi vplivalo na klimo tudi v Evropi, vendar ne tako drastično kot če bi preusmerili zalivski tok.

Z morskimi tokovi bi lahko stali polarni led. To bi pomenilo močno zvišanje temperature oziroma izenačevanje teh med tečajema in ekvatorjem. V svoji geološki zgodovini je Zemlja že preživljala takšne podnebne razmere. Vendar, vprašanje je, ali bi led na tečajih smeli stopiti, ne da bi s tem spremenili režim padavin. Z zmanjševanjem topolotnih razmer med ekvatorjem in tečajema bi močno zmanjšali kroženje zračnih tokov, ti pa so pomembni pri nastajanju pogojev za padavine.

Vse to bilo potrebno najprej podrobno proučiti, da ne bi bilo kasneje prekasno.

ŠLO BI TUDI DRUGAČE

Ameriški inženirji se že dalje časa ukvarjajo z mislijo, da bi onemogočili sedanje gibanje mrzlih Labradorskih tokov. S tem bi izboljšali klimo v znatnem delu ZDA, ne da bi bila s tem prizadeta Evropa. S posebnimi jezovi bi lahko hladne vode prisilili, da bi odtekale skozi Beringovo ožino v Tih ocean. S tem bi se srednja januarska temperatura zraka v Hudsonovem zalivu zvišala od sedanjih —25 stopinj na 0 stopinj Celzija!.

Vendar so tudi načrti za izboljšanje klimatskih razmer v polarnih krajih, ne da bi s tem posegli predaleč. Predlagajo, da naj bi v poletnih mesecih na umeten način razganjali oblake. Sovjetski znanstvenik M. I. Budiki predlaga, da naj bi polarni led za dve leti prekrili s tankim slojem črne prahe, ki bi vpiljal sončno toploto. Tehnično bi bilo to zelo težko izvesti.

Med najbolj realne načrte sodi tisti, ki ga predlaga sovjetski meteorolog P. M. Borisov. Po njegovem naj bi tople vode zalivskega toka nekoliko »potegnili« naprej skozi Arktično morje, potem skozi Čukotsko in Beringovo v Tih ocean.

DELNA OTOPLITEV ARKTIKE

Borisov gradi svoj načrt na izkušnjah. V zgodovini Zemlje so se ponavljala bolj in manj topla obdobja, zato Borisov trdi, da bi morali otopleti vodo v severnem Atlantiku in v Severnem ledenem morju. To naj bi bil začetek. Proučevalci klime trdijo, da nekoč na tečajih ni bilo večnega snega in da je ta sneg proizvod klime. Proti koncu prejšnjega stoletja in vse do leta 1940 se je polarni led začel močno topiti. Strokovnjaki so trdili, da bo do konca stoletja izgini, če se bo tako nadaljevalo. Pa se ni. Do te spremembe naj bi prišlo zaradi večje in dolgotrajne zračne cirkulacije v smeri jug — sever, ki je proti Arktiki privedla več tople vode. Kot tudi Borisov bi morali takšne klimatske pogoje umetno ustvariti s tem, da bi zalivski tok odvajali vse do Beringove ožine in jo tam preko jezov s posebnimi črpalkami dovajali v Tih ocean. S tem bi se za leto dve ohladila voda v severnem Pacifiku, vendar to ne bi imelo nobenih posledic.

ZDRAVILO BO?

Odkar se je na zahodu pojavila skrivnostna bolezen AIDS, ki napada predvsem homoseksualce, se medicinski strokovnjaki trudijo, da bi našli zdravilo zanjo. Pot do zdravlila pa vodi preko dobrega poznavanja same bolezni, pri čemer je bilo veliko ovir, med njimi sprva precejšnja redkost te bolezni, potem pa še to, da je niso mogli študirati na poskusnih živalih. Slednja ovira je pred kratkim padla. Strokovnjaki kalifornijske univerze so izolirali neki virus, s katerim so na poskusnih opicah povzročili bolezen, zelo podobno AIDS pri ljudeh.

Iz krvi okuženih opic so s pomočjo elektronskega mikroskopa izločili tako imenovani retrovirus, to je virus iz posebne skupine, ki so jih sumili že od samega začetka raziskav, da so povzročitelji AIDS. Odkritje nudi znanstvenikom čudovite možnosti za raziskovanje, kako virus napada samozaščitni sistem v organizmu in ga uniči. Res je, da raziskave potekajo na opicah in da podobnega virusa pri ljudeh, obolelih za AIDS, še niso izločili, vendar imajo tokrat vsaj možnost raziskovati procese, ki so zelo zelo podobni procesom, ki potekajo v obolelih ljudeh.

SE BO ZE KAJ NAŠLO
— Očka, očka! Vedno, ko nam odgovarjam, me sprašuješ, kaj bo z mano, ko bom veliki.
— Upravičeno!
— Se bo že kaj našlo. Če ne bom dobil drugega dela, bom napredoval v vojni...

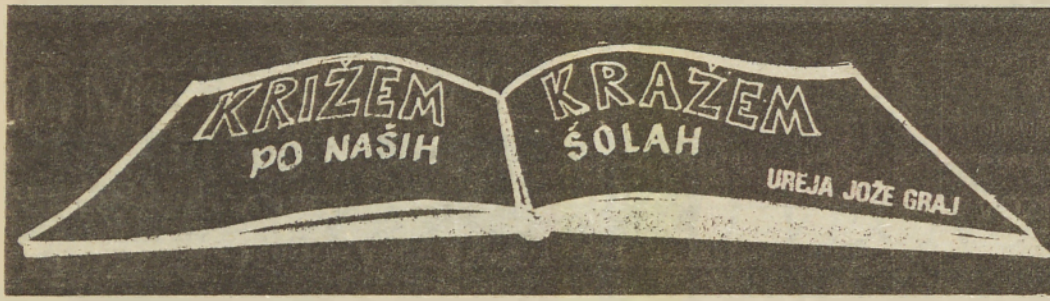
Karen Clarke je fotomodel iz Birminghama. Da se ne oblači kaj preveč rada, kaže slika

TOZD Proizvodnja bivalnih enot
TOZD Proizvodnja nadgradenj
TOZD Transport
TOZD Avtotrgovina — servisi

PROIZVODNO TRANSPORTNO PODJETJE
AUTORADGONA
GORNJA RADGONA n. sof. o.

Čestita delovnim ljudem Pomurja ob prazniku dela — 1. maju!

(Dalje prihodnjič)

ROGAŠOVCI — Učenci naše osnovne šole smo se 3. aprila zbrali na zaključni prireditvi tekmovanja za bralno značko...

Za Kranjčev in Prežihovo bralno značko nas je tekmovalo 195 učencev. To dokazuje, da se pri nas poglablja zanimanje za dobro knjigo...

VIDEM OB ŠČAVNICI — Ob svetovnem dnevu knjige smo se učenci naše šole zbrali v telovadnici, med nas pa sta prišla tudi...

BESEDA DVE O...

pesnika Manko Golar in Jože Snoj. Povedala sta nam veliko zanimivih stvari in nam razdelila bralne načke...

PUCONCI — 3. aprila smo imeli kulturni dan — bralno značko. Najprej smo poslušali spise učencev, nato pa so člani dramskega krožka zaigrali šaljivo igrico...

Srečanje z literati

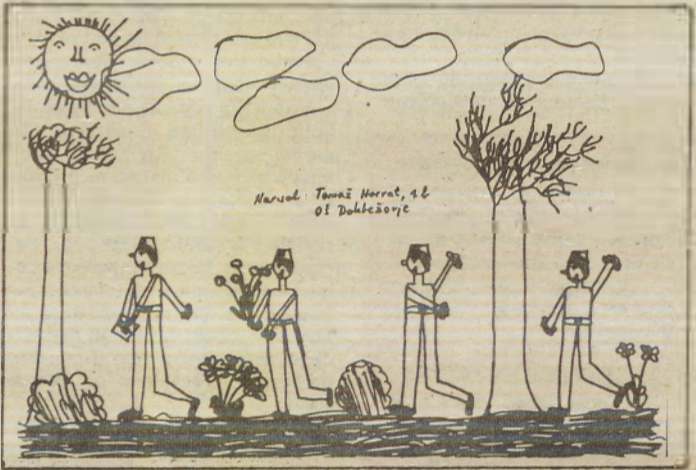
Gotovo veste, kako sta Ciril in Branko ušpičila marsikaj, kako sta s koruzo streljala žandarja in sta za to klečala na koruzi?

V petek smo se učenci 7. in 8. razreda zbrali v učilnici slovenskega jezika, kjer smo se srečali s tovarišema Šomnom in Vincetičem. Oba v prostem času rada primeta za pero...

Tovariš Vincetič pa «kuje» predvsem pesmi, a, kot nam je povedal, se poskuša tudi v prozi, vendar je prozne sestavke težje pisati...

Kljub temu, da smo bili stisnjeni kot sardine v konzervi, je ura hitro minila, saj smo prijetno kramljali in tako spoznali njuno delo.

REŽONJA MILENA, 8. b OŠ Štefan Kovač TURNIŠČE

V LENDAVI

Letos je kurirčkova pošta spet krenila na svojo že tradicionalno pot po Sloveniji. Kurirske poti so ponovno oživele spomin na mlade kurirje, ki so hodili po skrivnih poteh...

„Pionirji pionirskega odreda Karel Destovnik-Kajuh smo veseli in ponosni, da smo tudi letos obnovili tradicijo partizanskih kurirjev...“ S temi besedami se je začel kulturni program v Lendavi...

Naš pionirski miting so s pripovedovanjem iz časov NOB popestrili člani ZZB: tov. Balantič, Valenčič in Rožman.

Kurirčkova pošta je na naši šoli prenočila (v železnem trezorju) in v ponedeljek, 2. aprila, krenila na pot proti Genterovcem. Pred njenim odhodom je predsednica pionirskega odreda prebrala pismo, ki je letos namenjeno predsedstvu socialistične zveze delovnega ljudstva...

Predsednica odreda je zaključila proslavo s pionirskim pozdravom: „Za domovino — s Titom naprej!“

Tatjana Sabo, 7. e OŠ Drago Lugarič Lendava

V DOKLEŽOVJU

Kurirčkova torbica je prispela v našo vas iz Beltincev. Obiskal nas je tudi borec, ki je bil med vojno kurir. Imeli smo proslavo, nato pa smo torbico odnesli v Bakovce.

Matej Fras, 1. b OŠ Dokležovje

V GENTEROVCIH

Učenci osnovne šole Vlač Lajos v Genterovcih smo sprejeli kurirčkovo torbico od učencev osemletke iz Lendave. Varno smo jo prenesli k nam in pripravili krajsko slovesnost. Obudili smo spomin na vse tiste kurirje, ki so med NOB nosili pomembna sporočila našim borcem...

Na prireditve smo povabili tudi prvoborko Zorko Lesjak, ki nam je pripovedovala o njenih doživetjih iz narodnoosvobodilne borbe. Dejala je, da je bilo njeno življenje mnogokrat odvisno od ljudi, ki bi jo lahko izdali, a je niso.

Ema Tivadar, OŠ Genterovci

V PROSENJAKOVCIH

Tretjega aprila smo pričakali kurirčkovo pošto. Prevzeli smo jo

od pionirjev bogojinske šole pri spomeniku Jožetu Talaniju pri Bukovnici. V šoli pa smo pripravili krajsko proslavo, na kateri smo deklamirali partizanske pesmi. Predstavniki zveze borcev Ivo Orešnik pa nam je pripovedoval o vojni v Prekmurju.

Valika Koltaj, 4. raz.

V ODRANCIH

Kurirčkovo torbo smo sprejeli od pionirjev iz Črenšovca. Na sprejemu so nastopali učenci od 1. do 8. razreda. Zapel je tudi pevski zbor. Obiskala nas je tovarišica Sreševa iz Murske Sobote in nam pripovedovala o dogodkih med vojno. Kurirčkova pošta je prenočila pri nas. Stražili so jo taborniki. Naslednji dan smo jo predali pionirjem iz Turnišča.

Stanko Ferencak, 3. raz.

POMLAD PRI NAS

Zima je odšla. Ponoči je padal pomladanski dež. Sončni žarki nas grejejo. Vse že zeleni. Pomladne rože so zvončki, podlesne vetrnice, zafran in mačice. Slišati je ptičje petje. Žabe regljajo, ptice selivke se vračajo. Kmetje vozijo na njivo gnoj. Drevesa so še gola. Začutila sem dišečo pomlad.

Ksenija Zver, 1. a

Ko je začelo sijati toplo sonce, sta prišla Ivo in Tone. Sonce se jima je smejala. Šla sta nabrat spomladanske cvetlice. To so marjetice, trobentice in vijolice. Zelo so lepe.

Mojca Priša, 1. a

Danes, ko smo bli na sprehod, je bil svež zrak. Siničke so prepevale. Sončni žarki so nas greli. Gozdne živali so se prebudile. Na travi smo videli regrat. Ljudje so vozili gnoj. Žabe so prišle iz lukenj. Bilo je zelo lepo pomladno jutro.

Mateja Čollig, 1. a

Učenci 1. a OŠ Velika Polana

STANE ČERVIC-BOJAN

Proti koncu julija 1944 ju je Stane Simončič po naši zvezi vodil med Kogom in Presiko, kjer so prestopili nemško-madžarsko mejo do postojanke pri Milanu Altu, ta ju je vodil do postojanke na Gibini pri Janku Trstenjaku, ki jih je prepeljal čez Muro v Prekmurje do Jožka Kusteca v Srednji Bistrici. Brata Jožka in Martina Kusteca ter sestro Maričo je Juš poznal kot sošolce iz gimnazije. Juš je po svojem prihodu takoj iskal povezavo z menoj, kar se mu je hitro posrečilo, saj sem imel pri Kustečevih postojanko OF. Mariča Kustečeva je poslala po Jožefu Ifku sporočilo v Mursko Soboto k Brumnovim. O tem piše Jože Brumen v svoji izjavi: »Po Ivanu Ifku iz Srednje Bistrice smo dobili ponovno zvezo z Bojanovimi tovariši oziroma z novo skupino, ki se je pojavila na tukajšnjem terenu. To skupino je vodil Jože Kramar — Juš in je iskala Bojana. Ifko je slutil, da vemo, kje je Bojan, in je povedal moji hčerki Danici, da ga ta skupina nujno išče. Tako je Bojan dobil stike s skupino. Naredili smo na oknu dogovorjeno znamenje, vendar jih ni bilo ob dogovorjenem času. Zato je Bojan kljub nevarnosti odšel sam. Po dveh dneh smo po hčerki trgovca Dome iz Bistrice dobili sporočilo, da je prispel na cilj, sicer težko, vendar z zdravo kožo.«

Tako sem se že tretji dan po Jušovem prihodu v Prekmurje sestel oziroma srečal z njim na postojanki pri Kustečevih na Bistrici. Ivan Oreš — Rastko se prihoda Jožeta Kramarja — Juša in Alojza Kosija — Franceta spominja takole: »Približno 14 dni po Miranovem odhodu v Budimpešto sta na teren Prekmurja prišla

Juš Kramar in France Kosi, Juš je bil poslan po mladinski liniji, saj je bil že takrat določen za člana pokrajinskega komiteja SKOJ za Štajersko, obenem pa za člana okrožnega komiteja SKOJ za takratno tukajšnje okrožje. Takoj po prihodu čez mejo do postojanke Milana Alta in naprej do Srednje Bistrice se je pri Kustečevih povezal z Bojanom in z njim skupaj nadaljeval politično delo.«

Juš je bil zadovoljen, ker smo se tako hitro našli. Zanimal se je za celotno organiziranost oz. za politično delo, za postojanke, OF, za odbore OF, zaupnike in poverjenike ter o ljudeh, ki so sodelovali z NOG v Prekmurju. Od tega dne dalje smo bili vsi trije Juš, France in jaz nerazdružljivi tovariši, nismo se ločili niti za en dan vse do usodnih oktobrskih dni.

Skupaj smo nadaljevali politično delo. Najprej pa je Juš želel obiskati svojo mater v Trnju, zato smo se najprej oglasili pri njej in tudi tam organizirali našo postojanko. Srečanje z materjo je bilo nepričakovano in nepopolno, saj mati o njem ni vedela ničesar ves čas, odkar je zapustil Prekmurje. Juš je bil na mater zelo navezan, prav tako tudi mati nanj, saj ji je bil zidini sin. Pogovarjala sta se pozno v noč, celo do jutranjih ur. Skratka, take ljubezni matere in sina in medsebojne navezanosti do takrat nismo doživeli. Potem smo obšli vse postojanke OF od Globoke do Puconec. Juš je pri odborih OF še posebej navezaval stike z mladino. Bili smo oblečeni v partizanske uniforme, iz varnostnih razlogov smo se gibali samo ponoči. Ko se je Juš srečeval s svojimi sošolci iz

Spomini na partizansko leto 1944 v Prekmurju

gimnazije, je bil nemalo začuden, saj so mnogi že bili vključeni v NOG. V tem času smo po Prekmurju organizirali tudi mnogo sestankov s člani odborov OF. Spominjam se sestankov v Srednji Bistrici pri Martinu Krapcu, v Črenšovcih, pri Martinu Legenu v Trnju pri Antonu Vuku, v Gomilicah pri Martinu Srešu, v Polani pri Jožetu Kotnjeku, v Odrancih pri Mariji Hajdinjak, v Bratonic pri Sreševih, v M. Soboti pri Jožetu Velnarju, Hajdinjakovih in Šijančevih, v Puconcih pri Marici Gasperšič. V Bratonic pri Sreševih smo v juliju ustanovili tudi odbor OF, v katerem so aktivno delovali Tašek Sreš kot sekretar ter člani Andrej Mlinarič, Janči Sreš, Mihael Mujdrica, Štefan Sreš in sestra Lojzka. Ta odbor je bil zelo aktiven pri

zbiranju orožja, saj so predali skupini Bor-Crt pet vojaških pušk in en puškomitriljez. Štefan Sreš pa se je pozneje vključil v prekmursko partizansko četo. V Bratonicih pri Sreševih je bil tudi bunker, katerega so uporabljali tudi borci prekmurske partizanske čete.

Jože Kotnjek iz Velike Polane pripoveduje o našem srečanju takole: »Meseca septembra so se pri nas ponovno oglašili Bojan, Juš in France. Povabili smo še Jožefa Žalika, Jožefa Matjašeca in Jožefa Hozjana. Ti so sestavljali odbor OF s sekretarjem Jožefom Žalikom. Ta odbor OF je deloval do decembra 1944, potem pa smo ga 26. decembra 1944 v Prševem mlinu razširili oziroma reorganizirali. Iz prej-

šnjega odbora sva ostala v odboru jaz in Matjašec.«

Na terenu Dobrovnik in v smeri proti Lendavi pa nam ni uspelo vzpostaviti mreže poverjenikov. Tako smo v Lendavi imeli postojanko le pri Gabrieli Klepec, kompromitirana in se nismo počutili varne. Na nacionalno mešanem območju nismo imeli sreče, imeli smo občutek nenaklonjenosti NOG.

V tem času smo izvedli tudi nekaj manjših akcij po nekaterih krajih Prekmurja. Premazali smo več madžarskih cestnih napisov in napisali nanje slovenska krajevna imena. Mnoge smo obrnili v drugo smer, jih podrli ali odstranili.

V tem času so se dogodki na svetovnih bojiščih naglo spreminjali. Junija so se An-

gleži in Amerikanci izkrcali v Normandiji. Izvršen je bil ponesrečen atentat na Hitlerja. Ruske divizije so že pridle do Visle. Pod pritiskom Rdeče armade je avgusta kapitulirala Romunija. Ta mesec je bil osvobojen Pariz. Rdeča armada se je naglo približevala madžarskim mejam. V okupirani Jugoslaviji je narodnoosvobodilna vojska toliko okupatorja. Zaradi vseh teh razlogov je vedno več Prekmurcev dezertiralo iz madžarske vojske ali pa se pozivu sploh niso odzvali. Večkrat smo se pogovarjali, kako aktivirati te dezertere v NOG. Zveze med Prekmurjem in Ljutomerom so bile tudi večkrat prekinjene, pa tudi zveza z ljutomerskega terena proti Pohorju ni najboljše delovala. Z Jušem sva se odločila, da odpotujeva na ljutomersko območje ter se posvetujeva z vodstvom okrožja o političnih razmerah vključno o razmerah v Prekmurju. Obvestila sva vse odbore OF v Prekmurju, naj zberejo čimveč skrivačev in dezertere iz madžarske vojske, da jih vzameva s seboj in pripraviva za odhod v partizane. Akcija ni najbolje uspela, z nami so odšli le trije, med njimi Ladislav Rusakov-Kolja in Dušan Cimperman, oba iz M. Sobote. Skupaj smo odšli čez Muro do sedeža pokrajinskega komiteja v Ptuj, kjer smo jih predali. Dušan Cimperman je še isto leto padel nekje v okolici Ljutomera. Številni dezerteri in skrivači pred madžarsko vojsko so sicer bili v dokaj težkem položaju, saj so jih orožniške patrolje nenehno iskale in z njimi obračunavale, vendar se za odhod v partizane niso radi odločali.

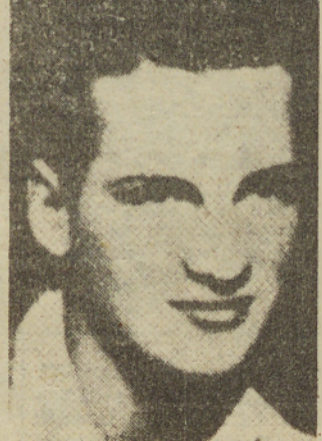
(dalje)

Ludvik Rogan — Jurij

Alojz Kosi — France

Jože Kramar — Juš

VOEST-ALPINE STAHLHANDEL

M	GREINITZ		
	13 X NA SEJMU!		
1	Unterhaltungselektronik Zabavna elektronika	7	9
2	KEG Makita Black & Decker Stroji – specialno orodje za konjičkarje	11	108
3	maifort RHEINZINK Specialni stroji za mizarstvo	11	105
4	Orodja za instalaterje-hladilna tehnika-klimatska naprave ROTHE BERGER • BELZER • DOWIDAT	11	7080
5	lamag • LAMastar • Megastar Skladišna in transportna tehnika	11	418 517
6	BROTJE Ogrevanja – varčevanja z energijo	11	111
7	STUBAI Avstrijske kvalitetne orodja	11	417
8	das bad Kopalniška oprema	12	504 06
9	HOOVER Sesalci za prah – pralni stroji	12	1411 06
10	BRÄUN Kuhinjski stroji	12	1409 6
11	PALLIBERT Kopalniška oprema – vrtno pohištvo	21	7-8
12	Europool PALLIBERT Plavalni bazeni za vsakogar	7 + 5	
13	VOEST-ALPINE Kosičnice za travo – nega trat	5 + 14	

VOEST-ALPINE STAHLHANDEL

GREINITZ 13 X NA SEJMU!

V zahodnem Gradcu
Družinski nakupovalni center
Starhembergasse-Waagner-Biogr.
z lastnim parkiriščem

V središču mesta:
Mestna trgovina
Darila-konjičkarstvo
Grüsskei-Grüssgasse

GRAŠKI SPOMLADANSKI VELESEJEM
— stiki, ki se obrestujejo!
Od 28. aprila do 6. maja 1984

Čas sejmov
vedno prisotni

Graška veleblagovnica:

MÄSER — reklamni dnevi od 27. aprila do 12. maja
Oddelek z ženskim perilom — 1. nadstropje, oddelek z moškim perilom — 2. nadstropje.

BI-dokolenke — svetovalni dnevi od 30. aprila do 5. maja
Oddelek z ženskimi nogavicami — 1. nadstropje.

TRIUMPH — stazniki — svetovalni dnevi od 30. aprila do 5. maja
Oddelek z ženskim perilom — 1. nadstropje.

BALZER — reklamni dnevi od 2. do 5. maja v ribiškem oddelku športne hiše — 1. nadstropje.

NOVO: Oddelek za sladokusce v prklilčju z mesnimi specialitetami, okusnimi solatami, namazi in sirom iz vsega sveta!

Sejemski prostori na graškem velesejmu:
Hala 1, južni priključek: oprema za hribolazce in pešačenje.
Hala 12, 1. nadstropje: kuhinjsko pohištvo, sedežne in vrtno garniture.

K and Ö — športna hala Puntigam, Triesterstrasse 280:
začetek sezone v znamenju prostega časa in kampiranja!

KASTNER & ÖHLER

VELIKA ZALOGA IN IZBIRA REZERVNIH

DELOV OB GLAVNI CESTI MARIBOR – GRADEC
PRI BENCINSKI ČRPALKI MOBIL.

Mobil

STIHL, HOMELITE IN SOLO ŽAGE,
STIHL IN SOLO NAHRBTNE
ŠKROPILNICE, KOMBAJNI ZA
KROMPIR, KMETIJSKI STROJI.

OBIŠČITE NAS NA GRAŠKEM SPOMLADANSKEM VELESEJMU OB HALI 16 NA ODPRTEM PROSTORU, KJER BOSTE DOBILI VSE POTREBNE INFORMACIJE.

Z VESELJEM VAS PRIČAKUJEMO!

CENTRALA ZA NADOMESTNE DELE

Radi vam strokovno svetujemo
— govorimo slovensko

OBIŠČITE NAS Stanislav u. Alois Schmid

ZA NAŠE ODJEMALCE IZ JUGOSLAVIJE PRIZNAVAMO OB VEČJEM NAKUPU
18% ZNIŽANJE. VOGAU 14-16 A-8472 STRASS – DIREKTNI TELEFON 9943-3453-2511

AVTOBANKA

Gralla

BANK

BANK

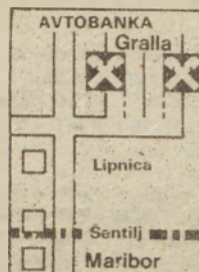

NOVO!
Na voljo dnevno
od 6. do 22. ure

Sodobno opremljena banka za vse mednarodne bančne posle je že odprta, ob pyhrski avtocesti 10 kilometrov severno od mejnega prehoda v Šentilju.

Na drugi strani te avtoceste je prav tako že odprta banka in servisna postaja.

Vse storitve vsak dan neprekinjeno od 6. do 22. ure.

GRAŠKI SPOMLADANSKI VELESEJEM - STIKI, KI SE OBRESTUJEJO

RAIFFEISENKASSE BAD RADKERSBURG - KLOCH

Za vse denarno poslovanje - ZAMENJUJEMO VSE VALUTE PO NAJUGODNEJŠEM TEČAJU

hitro postrežemo in svetujemo

BANKA PRIJAZNIH LJUDI

PHILIPS

RADIO FINK
LEIBNITZ-LIPNICA,
Hauptplatz 35,
telefon 3452-2751

IZREDNA PRILOŽNOST OB NAKUPU

Prenosni radijski sprejemniki v stereo tehniki, kasetofoni, avto radijski sprejemniki s kasetofoni, gramofoni svetovno znanih proizvajalcev, prenosni barvni televizorji, velika izbira vrhunskih kaset TDK in Philips, BRAUN mrežice za brivske aparate.

Nudimo usluge v lastni strokovni delavnici.

Dajemo garancijo tudi na posamezne dele vseh prodanih proizvodov.

Na zalogi imamo vse elektronke za barvne televizorje. Posebej pa PL 519 in PY 500-A.

GRUNDIG

GRAŠKI SPOMLADANSKI SEJEM - STIKI, KI SE OBRESTUJEJO! OD 28. APRILA DO 6. MAJA

Posebni dnevi na graškem spomladanskem velesejmu:

Ponedeljek, 30. aprila — dan gastronomije	Četrtek, 3. maja — dan Južne Tirolske
Sreda, 2. maja — tradicionalni jugoslovanski dan — dan kmetijstva — dan županov — nemški dan	Petek, 4. maja — mednarodni dan mizarjev Sobota, 5. maja — dan lova

Pregled razstavljenih dohrin v halah in na prostem:

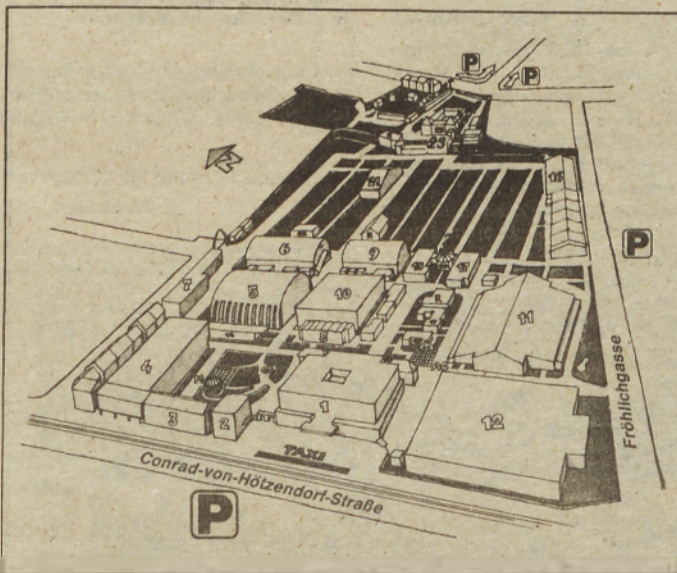
Hala 1: Tekstil in krzno
Hala 3: in 4: Pohištvo
Hala 5: Stavbno pohištvo — lesno jedro
Hala 6: Živila, pijače, sladkarije
Hala 7: Zabavna elektronika, orientalske preproge
Hala 8: Posebna razstava o lovu in lovskih potrebščinah
Hala 9: Vse za otroka
Hala 10: Železno jedro — železarski sejem
Hala 11: Posebne razstave: Varčevanje z energijo — toda kako? Stroji za obdelavo kovin in lesa, oprema za delavnice — moderno mizarstvo

Hala 12: Gastronomija, modne revije, mednarodni bazar, gospodinjske potrebščine, svetilna telesa
Hala 14: Jugoslovanski paviljon
Hala 15: Mlečni in mesni izdelki
Hala 16: Lepa Štajerska — gradnja na deželi, štajerska vina, potrebščine za hišo in kmetijo
Hala 17: Foto-kino-optika
Hala 18: Tobak
Hala 19: Pivo
Hala 20: Kozmetika, parfumi
Hala 21: Keramika, sanitarna oprema
Hala 22: »Naša vas mora živeti«
Hala 23: (sejmski grad) Mednarodna pokušina vin, madžarska in jugoslovanska restavracija

Na prostem: Gradbeni materiali, montažne hiše, zabavišni park, kmetijski stroji in oprema, vrtno pohištvo, solarne naprave, camping, bazeni, šotori...

Posebne razstave:

Razstava avstrijske težke industrije — železno jedro
Razstava lesnega gospodarstva — lesno jedro
Posebna razstava o lovu
Razstava o varčevanju z energijo
Razstava kmetijskih strojev in orodij na prostem
Mednarodna pokušina vin v sejmskem gradu (kjer je tudi restavracija z jugoslovanskimi specialitetami)
Ponudba ploščic, keramike in sanitarij
Razstava gradbenih materialov in stavbnega pohištva
Ponudba za prosti čas
Z vsemi naštetimi aktivnostmi je graški velesejem postal bolj privlačen kot doslej, kar se odraža tudi v tem, da je do zadnjega dne razprodan. Tako je geslu »pridi in poglej — stiki, ki se obrestujejo«, gotovo v celoti zadoščeno.
Na graškem spomladanskem velesejmu razstavlja 1.025 domačin in 1.079 tujih razstavljalcev iz vseh kontinentov.

KOMPAS Maribor in KOMPAS na mejnem prehodu v Šentilju prodajata vstopnice za graški spomladanski sejem za dinarje.

Vstopnica stane 200 dinarjev.

Skupine lahko preko Kompassa rezervirajo in plačajo tudi kosilo z dinarji, ki ga bodo lahko na sejmišču zaužili.

GRAŠKI SPOMLADANSKI VELESEJEM OD 28. APRILA DO 6. MAJA 1984

Z UPRAVE ZA NOTRANJE ZADEVE V MURSKI SOBOTI

Neprevidni traktoristi

Štefan Petkovič iz Radmožanec se je s traktorjem peljal proti Genterovcem. Pri hiši številka 9 je dohotek Elizabeta Furjan iz Genterovca, ki je šla ob kolesu. Zaradi prekratke razdalje je traktorski priklopnik (poravnalna deska) zadel Furjanovo v nogo, padla je in se hudo poškodovala.

Do hude prometne nesreče je prišlo pri križišču cest Ljutomer—Križevci—Lokavci. Traktorist Jože Domanjko iz Bodislavca je 12-letnega kolesarja R. Š. iz Lukevec zadel s prednjim delom. Otrok se je hudo poškodoval in so ga odpeljali v bolnico.

Albert Kleki iz Murske Sobote se je hudo poškodoval zaradi padca z motorjem. Nesreča se je zgodila ker stojalo na motorju ni bilo povsem dvignjeno.

Silvester Gomboc iz Fikšinec je vozil traktor po domači vasi. Na hidravličnih ročicah je imel pod, na njem pa tovor, ki ga je držala Marija Zrim. Med vožnjo skozi ostri ovinek je traktorist zaviral, zato je sopotnica padla s traktorja in se hudo poškodovala.

21. aprila se je okrog 17.10 uri Bojan Ficko iz Novega mesta pripeljal po cesti v Černelavcih. Ko je pripeljal do križišča pri zdravstvenem domu, je dohotek kolesarja Jožeta Zekša iz Veščica, ki pa je nenadoma zavil na levo. Osební avto ga je s prednjim delom zadel, nakar ga je vrglo v vetrobransko steklo, nato pa na bankino, kjer je obležal s hudimi poškodbami.

Prav tako 21. aprila se je zgodila nesreča v Gančanih. Franc Kovač iz Dokležovja se je z motornim kolesom pripeljal v oster ovinek, nato zdrknil v jarek, pozneje pa v kovinsko vrtno ograjo. Voznik in spotnik O. D. iz Dokležovja sta se poškodovala in so ju odpeljali v bolnico.

Avstrijski državlján Avgust Gangel je na Maistrovem trgu v Gornji

Radgoni izsiljeval prednost, zato je z osebnim avtom trčil v avtobus. Telesnih poškodb ni, materialna škoda pa znaša 68.000 dinarjev.

19. aprila ob 17.30 uri je skednju Janeza Varge v Brezovcih izbruhnil požar. Nastal naj bi zaradi igre otroka z vžgalicami. Pogorelo je celotno ostrešje gospodarskega in stanovanjskega poslopja, 10 ton sena, 2 toni slame, 2 toni listja, 10

predmet. Več »sreče« pa je storilec imel v osnovni šoli v Radgoni, kjer pogrešajo gramofon. Iz odklenjenega stanovanja v Murski Soboti na Partizanski cesti je ukradena slika, električna luč in ogledalo. Trgovina v Bakovcih je oškodovana za 11 tisoč dinarjev. Toliko so vredne cevi, ki jih je v teh dneh nekdo ukradel. Vlomilec v priročno skladišče KG Rakičan, ekonomska enota Vrtnarija Beltinci, je povzročil

Požarišče v Brezovcih

Foto: A. Abraham

kubičnih metrov lesa, kmečki voz, dva elektromotorja, motorna žaga, drobilec za koruzo, stiskalnica, zamrzovalna skrinja in drugo. Skupna škoda znaša 4 milijone dinarjev. Ogenj so omejili domači gasilci in gasilci iz sosednjih krajev.

V preteklem tednu pa je bilo v Pomurju spet veliko tatvin in vlomov. Naj jih naštejemo nekaj.

Vlomljeno je bilo v nedograjeno stanovanjsko hišo na Pitviškem vrhu. Ukradeno blago so ocenili na 5 tisočakov. Nekdo je splezal na streho osnovne šole v Apačah, odprl strešno okno in vstopil v stavbo. Kaže, da je iskal denar, saj ni poročil, da bi odnesel kakšen

le škodo na objektu. Podobno razdejavanje je pustil v tozdu Vitrina v Ljutomeru, ko je vlamjal v proizvodne prostore.

Tik pred sklenitvijo redakcije pa smo prejeli še sporočilo UNZ, da na območju Pomurja spet krožijo pisma, ki obljublajo srečo, le pravčasno je treba pismo poslati 20 naslovnikom. No, prpričani smo, da v to pisarijo ne verjamete in ne boste nasledali. Pomurci dobro vemo, da si lahko ustvarimo dobrine le z delom.

Š. S.

krvodajalci

BOREJCI — Jože Zdravec (2), Ana Benčec (15), Karolina Sapač (2), Franc Gujst (6), Štefan Krančič (8), Anica Voreš (2), Terezija Sever (4), Terezija Bertalančič (3).

MURSKI ČRNCI — Koloman Perkič (22), Darinka Flisar (11), Viktorija Kosednar (5), Alojz Ribič (11), Drago Smodiš (8), Slavko Šavel (10), Branko Lukač (2), Marija Malačič (5), Štefan Malačič (5), Anton Bertalančič (6), Franc Kreft (8), Koloman Granfol (12), Ana Gobar (9), Branko

Cvetko (1), Jože Novak (6), Franc Ferenčič (4).

RANKOVCI — Stane Jurkovič (38), Franc Pečič (10), Ida Horvat (6), Ema Ficko (4), Franc Banfi (17), Štefan Ribič (9), Kristina Kovač (10), Viktor Kovač (9), Marija Andrejč (10), Angela Majcen (8), Štefan Majcen (12), Irena Majcen (9).

BOLNIŠNICA M. SOBOTA — Stanko Denša (3), Anton Pozderec (2), Vili Turner (18), Anton Režonja (6), Maks Vajda (55), dr. Zorka Hüll (16), Marija Ma-

sulin (1).

BOGOJINA — Jože Kovač (22), Pavel Benkovič (5), Vlado Ivanič (10), Janez Štefko (10), Tibor Rituper (27), Avgust Gregorec (12), Ivan Gutman (3), Avgust Lopert (5), Milan Šumak (9), Stanko Černela (4), Marija Černela (4), Cvetka Horvat (8), Martin Vogrin (10), Franc Horvat (15).

FILOVCI — Alojz Berden (8), Antonija Berden (7), Emilija Požredoš (1), Janez Berden (5), Alojz Ošljaj (14).

100 LET **ferch** STROKOVNA TRGOVINA ZA:

rudolf ferch ges. m. b. h. eisenwarengroßhandlung
8011 graz, schmiedg. 2
telefon 71663
beschläge-center:
herrgottwiesgasse 20
telefon 911510

- železninarske izdelke in orodja,
- hišne in gospodinjske aparate,
- steklo in porcelan,
- plavalni bazeni in vrtni roštilji,
- okovja za gradnje in pohištvo,
- pripomočki za vrtna opravila — kosilnice za travo,
- orodja in stroji za hišna opravila,
- stroji za profesionalce.

Razstavljamo na graškem spomladanskem sejmu. Hala 11, razstavni prostor 421 in 422. Hala 12, razstavni prostor 410. Na prostem blok C, takoj ob jugoslovanskem paviljonu.

FERI MAUČEC

16

60 LET NOGOMETA V POMURJU

Nafta in Sobotata v vzhodni skupini

Nogometaši Sobote, ki so leta 1952 v slovenski nogometni ligi zasedli predzadnje mesto s 13 točkami (Nafta je bila z 19 točkami petja), bi izpadli iz lige, če ne bi prišlo do reorganizacije tekmovanja. V sezoni 1952/53 je slovensko prvenstvo namreč potekalo v dveh skupinah — vz-

hodni in zahodni. Tako sta oba pomurska predstavnika Nafta iz Lendave in Sobotata iz Murske Sobote nadaljevala tekmovanja v vzhodni skupini slovenske lige in z enakim številom točk (17) zasedla tretje (Nafta) in četrto mesto (Sobotata). Za Nafto so nastopali: Štefanec I., Gerencner, Šimonka, Merc, Vidak II., Vidak I., Hegeduš, Božič, Terek in Kulčar.

Za Sobotata pa so igrali: Skalar I. (Cak), Klanjšček, Skalar II., Veren, Babič, Klepec, A. Norčič, B. Norčič, Fujs, Maučec, Zelko, Pavličević, Kološa, Horvat, Sečko I., Vrtarič, Humar. Leta 1952 je bila v Murski Soboti odigrana prijateljska tekma med članom prve zvezne lige Lokomotivo iz Zagreba in reprezentanco Pomurja, ki se je končala s tesno zmago Zagrebčanov 4:3. Za reprezentanco Pomurja, ki so jo sestavljali igralci Sobote in Nafta pa so igrali: Štefanec, Gerencner, Klanjšček, Klepec, Babič, Vidak

II., Vidak I., Maučec, Božič, Humar, Zelko, Terek in Kulčar.

Srečanje je vodil Kukanja iz Murske Sobote. Tega leta so nogometaši Sobote odigrali tudi mednarodni tekmi z ekipama KAC iz Celovca (1:1) in Radkersburgom (14:0). Tudi v sezonah 1953/54 in 1954/55 so slovenski nogometaši igrali v vzhodni in zahodni skupini. Sobotata in Nafta sta zasedli uvrstitvi v zgornjem delu lestvice. V sezoni 1954/55 je Sobotata celo zasedla drugo mesto s 26 točkami in za tri točke zaostala za prvakom Rudarjem iz Trbovelj, medtem, ko je bila Nafta z 20 točkami četrta. V tej sezoni so za Sobotata nastopali:

Cak, Klanjšček, Veren, Belinger, Kovdila, Šubat, Babič, Merica, Vrtarič, Maučec, Zelko, J. Norčič, Kološa, Sakal, Sečko II., Sečko I., Horvat in Varga. Srečanju med Sobotata in Nafto sta se končali v Murski Soboti 1:1, v Lendavi pa je zmagala Sobotata z

CIRIL KLANJŠČEK — dolgoletni nogometaš Mure (Sobote) in steber obrambe moštva.

2:1. Najvišjo zmago pa je Sobotata dosegla nasrečanju z Rudarjem iz Velenja (11:4).

(nadaljevanje)

Nogometaši Lendave leta 1953. Stojijo z leve: Simončič, Vidak, Török, Maroš, Štefanec, Šimonka, Hegeduš, Vajda, Jošt in Merc. Sedi vratar Štefanec.

Odredba o prodaji

Na ustni javni dražbi, ki bo 11. junija 1984 ob 8. uri v sobi št. 10 Temeljnega sodišča Murska Sobotata-enota v Lendavi, se bodo prodajale dolžniku Emilu Sabu nepremičnine pripisane v vl. št. 311 k. o. Črenšovci, parc. št. 1760 v naravi sadovnjak 24 arov 78 m², stavba 1 a 40 m² in dvor 5 a.

Cena, za katero se sme nepremičnina prodati na prvi dražbi, je 617.967,00 din.

Varščina znaša 61.795,00 din.

Kupec mora položiti kupnino v enem mesecu od dneva prodaje.

Javne dražbe se smejo udeležiti tisti, ki poprej položijo varščino.

Temeljno sodišče Murska Sobotata — enota v Lendavi, dne 18. 4. 1984

Delavski svet Delovne skupnosti skupnih služb ZGEP „POMURSKI TISK“ MURSKA SOBOTA, LENDAVSKA 1

Razpisuje

za nedoločen čas prosta dela in naloge:

1. VODJA ODDDELKA ZA ZT POSLOVANJE
2. REFERENT ZA ZT POSLOVANJE

Kandidati, ki se bodo prijavili, morajo poleg splošnih z zakonom določenih pogojev izpolnjevati še naslednje:

- diplomirani ekonomist ali diplomirani pravnik ali ekonomist — turistična smer ali ekonomist — zunanje trgovinska smer in 2 leti prakse pri ekonomskih poslih s tujino ter znanje nemškega ali angleškega jezika,
- višja šolska izobrazba in najmanj 3 leta prakse pri ekonomskih poslih s tujino, strokovni izpit za delo pri ZT poslih ter znanje nemškega ali angleškega jezika,
- srednja šolska izobrazba in najmanj 5 let prakse pri ekonomskih poslih s tujino, strokovni izpit za delo pri ZT poslih ter znanje nemškega ali angleškega jezika,
- višja šolska izobrazba in najmanj 3 leta prakse pri ekonomskih poslih, strokovni izpit za delo pri ZT poslih ter znanje nemškega ali angleškega jezika,
- srednja šolska izobrazba in najmanj 5 let prakse pri ekonomskih poslih s tujino, strokovni izpit za delo pri ZT poslih ter znanje nemškega ali angleškega jezika.

Prijave z dokazili o izpolnjevanju pogojev naj kandidati pošljejo na naslov: ZGEP „POMURSKI TISK“ MURSKA SOBOTA, LENDAVSKA 1, Kadrovska služba v 10 dneh po objavi razpisa.

Prijave, ki ne bodo ustrezno opremljene z dokumentacijo o strokovnosti, ne bodo obravnavane.

Prijavljeni kandidati bodo o izbiri obveščeni v 15 dneh od sprejema sklepa o izbiri, izbira med prijavljenimi kandidati pa bo opravljena v 30 dneh po preteku roka za prijavo na razpis.

Nogometna reprezentanca Pomurja in nogometno moštvo Lokomotive iz Zagreba, član prve zvezne lige. Tekma je bila 28. aprila 1952 v Murski Soboti. Zmagala je Lokomotiva s 4:3 (12)

V SPOMIN

17. aprila je minilo leto neizmerne žalosti, odkar je prenehalo biti srce, izmučeno od bolečin in trpljenja, dragemu

Augustu Benku

iz G. Slaveč

Skeleča bolečina in praznina za teboj ostaja. Kruta je resnica, da te ni več in da te ne bo nikoli več med nama, toda v najinih srcih še živiš in boš živel do konca najinih dni. Pristrčna hvala vsem, ki obiskujete njegov grob.

Žalujoča žena Marta in sinek Dušan

ZAHVALA

Prezgodaj čas prišel je za oddih, dom je prazen, dom je tih, ker tebe dragi sinko in brat več ni, da bi skupaj še bili.

15. aprila nas je nepričakovano in mnogo prezgodaj, komaj v 19. letu starosti za vedno zapustil naš dragi sin, brat in stric

Jožef Bakan

iz Nedelice

Ob boleči izgubi se iskreno zahvaljujemo vsem sorodnikom, botrini, prijateljem, znancem in sosedom, ki ste mu darovali vence in cvetje, nam izrekli sožalje ter ga v tako velikem številu pospremili na njegovi prerani zadnji poti do poslednjega doma. Najlepša zahvala vsem govornikom, domači mladini, kolektivoma Deloza iz Velike Polane in Planiki iz Turnišča za darovane vence, g. duhovniku za pogrebni obred in vsem pevcem za odpete žalostinke.

Vsem še enkrat — pristrčna hvala!

Žalujoči: atek, mama, brat Štefan z Ivanko, sestre Ivanka z Martinom, Marija in Vilka z družinama ter ostalo sorodstvo

ZAHVALA

Pomlad bo na tvoj vrt prišla in čakala, da prideš ti. Sedla bo na rožna tla in jokala, ker tebe ni.

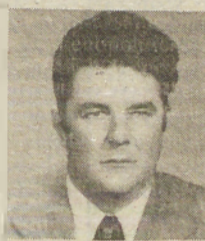
Nenadoma in nepričakovano nas je komaj v 40. letu starosti za vedno zapustila draga žena, mama in hčerka

Ida Temlin

iz Puževca 38

Ob boleči izgubi se iskreno zahvaljujemo vsem dobrim sosedom, sorodnikom, prijateljem in vsem, ki ste jo v tako velikem številu pospremili na njeni zadnji poti in njen grob zasuli s cvetjem. Hvala duhovniku za pogrebni obred, pevcem za odpete žalostinke, kolektivu ŽVZ iz M. Sobote in učencem SDEŠ, aktivni žena iz Puževca in govornikom za besede slovesa ob odprtem grobu. Hvala vsem, ki ste jo spoštovali in imeli radi.

Žalujoči: mož Štefan, hčerka Brigita in mama Terezija

ZAHVALA

Boleča je resnica, ko se zavedamo, da nas je nepričakovano, tiho in brez slovesa, komaj v 45. letu starosti zapustil dragi mož in oče

Jože Poredoš

iz Beltincev

Ob tej veliki izgubi se zahvaljujemo vsem sorodnikom, sosedom, prijateljem in znancem, ki so nam v najtežjih trenutkih priskočili na pomoč. Zahvala duhovnikom za obred in govor, pevcem, govornikom Mure in Društva malih živali ter predstavniku KS za poslovilne besede. Zahvala vsem sodelavcem iz Mure, drarovalcem za sv. maše, cvetje in vence ter vsem, ki so denar nakazali za izgradnjo bolnišnice.

Hvala za pismo in ustno izrečeno sožalje ter vsem, ki ste ga pospremili do njegovega mnogo preranega groba.

Žalujoči: žena Anica, sin Zoran, hčerka Jožica, oče, mama, sestra z družino, brat z družino iz Chicaga, sorodniki iz Kanade in vsi, ki so ga imeli radi

ZAHVALA

Ob boleči izgubi naše drage mame

Ane Beznec

roj. Oškola

se iskreno zahvaljujemo vsem sorodnikom, sosedom, prijateljem in znancem, ki ste jo v tako velikem številu pospremili na njeni zadnji poti, ji darovali vence in cvetje nam izrekli sožalje ter nam v teh težkih dneh stali ob strani.

Pristrčna zahvala medicinskemu in strežnemu osebju doma oskrbovancev v Rakičanu za nesebično pomoč pri lajšanju njene bolezn. Posebna zahvala govorniku za iskrene in čuteče besede ob odprtem grobu, o. g. duhovniku za pogrebni obred in tople poslovilne besede, pevcem za odpete žalostinke in vsem, ki ste jo spoštovali in imeli radi.

Mačkovci, 25. marca 1984

Žalujoči: mož Aleksander in sin Geza z družino

ZAHVALA

Kje si ljubi mož in očka, kje tvoj mili je obraz, kje je tvoja skrbna roka, ki skrbela je za nas?

12. aprila nas je nepričakovano, tiho in brez slovesa v 46. letu starosti zapustil naš dobri mož, očka in brat

Jože Horvat

iz Gomilic 134

Ob tej prerani izgubi se zahvaljujemo botrini, vsem sorodnikom in prijateljem, posebno dobrim sosedom, ki so nam v teh težkih urah priskočili na pomoč in kakorkoli pomagali.

Pristrčna hvala g. kaplanu za pogrebni obred, pevcem za odpete žalostinke, tov. Tkalcu za poslovilne besede, mladincem iz Gomilic za podarjeni šopek, kolektivu MURA TOZD Perilo, 111., 116., in 117., brigade za podarjeni venec, zdravstvenemu osebju bolnišnice v Rakičanu in iz Beltincev ter vsem, ki so darovali vence in cvetje, nam pa izrekli sožalje.

Žalujoči: žena Marija, hčerka Marija, tašča, brat in sestri z družinami ter ostalo sorodstvo

ZAHVALA

Prezgodaj čas prišel je za oddih, dom je prazen, dom je tih, ker tebe dragi mož, očka in stari očka ni, da bi skupaj še bili.

Nenadoma in nepričakovano nas je ob skupnem delu, v 64. letu starosti, zapustil ljubi mož, oče, stari oče in tast

Koloman Kutoš

iz Pordošinec

Ob boleči izgubi se iskreno zahvaljujemo vsem sorodnikom, botrini, sosedom, znancem in prijateljem ter celotnemu kolektivu Pletilstva Prosenjakovci, ki ste sočustvovali z nami, nam izrekli sožalje, darovali vence in cvetje ter vsem, ki ste ga v tako velikem številu pospremili na njegovi zadnji poti. Hvala govorniku KS Prosenjakovci, duhovniku in odborniku križevske cerkve ter pevcem za odpete žalostinke.

Žalujoči: žena Gizela, hčerka Gizela z možem Jožetom, vnukinja Jožica in tašča

ZAHVALA

Če bi solza mrtvega zbudila, tebe ne bi črna zemlja krila.

Komaj v 51. letu starosti nas je prezgodaj, za vedno zapustila naša draga žena, mama, babica, hčerka in sestra

Angela Vogrin

iz Bogojine

Ob boleči, prerani izgubi se iskreno zahvaljujemo družinam Rogač, Debelak, Dominko in Ivanič ter družini Štefan in Martina Vogrina ter vsem sosedom, ki so nam v najtežjih trenutkih pomagali. Zahvala vsem sorodnikom in znancem za izrečeno sožalje in toložilne besede. DO Sobota DE Gramozničarstvo M. Sobota, Elektro M. Sobota, Mura TOZD Težka konfekcija, M. Sobota, KIK Pomurka M. Sobota, č. župniku in misionarju Puhanu za pogrebni obred, pevcem, predstavniku KS Pavlu Horvatu za poslovilne besede in vsem, ki ste jo v tako velikem številu pospremili na zadnji poti ter darovali vence in cvetje.

Žalujoči: mož Ignac, sinova Ivan in Ignac ter hčerka Marjeta z družinami, sin Ciril, vnuki Andrejček, Igor in Simon, mama, oče, sestra Marija ter brata Alojz in Vili

ZAHVALA

Ob boleči in nenadomestljivi izgubi drage žene, mame, stare mame, sestre in tete

Rozalije Šaruga

roj. Markoča iz Odranec

se iskreno zahvaljujemo vsem sorodnikom, botrini, prijateljem, sosedom in znancem, ki ste jo spremljali na njeni zadnji poti, ji darovali vence in cvetje, nam pa izrekli sožalje in sočustvovali z nami.

Posebna zahvala medicinskemu osebju internega oddelka bolnišnice v Rakičanu za lajšanje bolečin v času bolezn, sodelavcem kolektivov Graditelj Beltinci, Astra M. Sobota, Gorenje Varstoj Lendava in Mura M. Sobota za darovano cvetje in izrečeno sožalje, predstavniku KS Odranci za ganljive besede ob odprtem grobu, g. župniku za pogrebni obred in pevcem za odpete žalostinke.

Vsem še enkrat — iskrena hvala!

Odranci, 10. aprila 1984

Neutolažljivi: mož Matija, hčerki Marija in Majda z družinama, sin Vinko z družino, vnuki, vnukinje in ostalo sorodstvo

*Kako srce nam stiska obroč izgube,
praznine in bolesti,
kako vsak dan bolj sami smo brez
tebe...*

V SPOMIN
1. maja mineva peto leto bridkega žalovanja, odkar nas je mnogo
prezgodaj, tiho in mirno zapustil v cvetu mladosti naš ljubi sin,
brat in vnuk

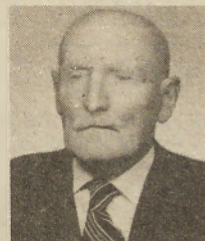
Stefan Lovenjak

iz Poznanovec

Teško je življenje brez tebe in vsak korak, kamorkoli nas vodi, je en sam spomin nate in na tvoje srce. Naš dom, ki si ga imel tako rad in za katerega si se toliko trudil, je ostal prazen, odet v žalost in brez ljubezni. Nikoli se ne bomo mogli sprijazniti s tem, da smo te morali tako kmalu izgubiti, ko bi te najbolj potrebovali. Tvoja volja do življenja je bila velika, toda kruta usoda te je odtrgala od nas in življenjskih ciljev.

Vsem, ki se ga spominjate in prizigate sveče na njegovem preranem grobu — iskrena hvala!

Neutolažljivi: mama, oče, stara mama, sestra Šarika, Erika in Olga z družinami

ZAHVALA

10. aprila 1984 nas je v 91. letu starosti za vedno zapustil
dragi oče, dedek in pradedek

Franc Sinic

iz Černelavec

Ob boleči izgubi se iskreno zahvaljujemo vsem sorodnikom, sosedom, prijateljem in znancem, ki ste sočustvovali z nami, nam izrekli sožalje, darovali vence in cvetje ter vsem, ki ste ga pospremili na njegovi zadnji poti.
Hvala tudi duhovniku, pevcem za odpete žalostinke, govornikom in vsem ostalim, ki ste nam priskočili na pomoč.

Žalujoči: sin Feri in hčerka Terezija z družinama, vnuki in pravnuki

V SPOMIN

1. maja mineva šest let, odkar ni več med nami dragega
moža

Vilija Štesla

iz Serdice 109

Lepega pomladnega dne, ko se je prebujala narava in se je vse veselilo življenja, si se za vedno poslovil od nas.

Ostala sta nam bolečina in spomin na tvoj dragi lik. Ostali so sledovi tvojih pridnih rok, ki jih bomo cenili vse življenje.

Žaluoja žena Ivanka in ostalo sorodstvo

*Kako pozabiti to gomilo,
kjer srce tvoje spi,
ki nam je vdano bilo, ki je hrepene-
lo in nas ljubilo do zadnjega dne.*

ZAHVALA

Z veliko bolečino v srcu sporočamo, da nas je po daljši boleznii v 72. letu starosti za vedno zapustil
naš dragi oče

Anton Mes

iz Bakovec
Soboška ulica 42

Vsem sorodnikom, sosedom, znancem in prijateljem, ki ste ga v tako velikem številu pospremili na njegovi zadnji poti ter mu darovali vence in cvetje, se pristrčno zahvaljujemo.
Posebna zahvala župniku za pogrebni obred in pevcem za odpete žalostinke.

Vsem še enkrat — iskrena zahvala!

Žaluojači: sin Jože, sinovi Stanko, Alojz in Anton z družinami ter hčerka Marjeta z družino

*Kje si ljubi mož, oče in stari oče,
kje tvoj mili je obraz,
kje je tvoja skrbna roka,
ki skrbela je za nas.*

ZAHVALA

Ob boleči in nenadomesljivi izgubi, ko nas je nepričakovano in brez slovesa še prezgodaj zapustil naš dragi mož, oče in stari oče

Ludvik Perš

iz Vučje gomile

se iskreno zahvaljujemo vsem sorodnikom, prijateljem, znancem in sosedom ter vsem, ki ste ga v tako velikem številu pospremili na njegovi zadnji poti, mu poklonili vence in cvetje, nam pa izrekli sožalje.

Hvala g. duhovniku za pogrebni obred, pevcem za odpete žalostinke in govorniku Zoltanu Cigutu za poslovitne besede ob odprtem grobu.

Vsem še enkrat — pristrčna hvala!

Vučja gomila, 5. aprila 1984

Žaluojači: žena Ibolka, sin Emil z ženo Gizelo, vnukinja Mojca in ostalo sorodstvo

*Po livadi se ozremo,
hiša prazna tam stoji,
vrata nemo so priprta,
ker tebe draga žena, mama
več tam notri ni...*

ZAHVALA

Tiho in mirno, kakor je živela, je 7. aprila odšla od nas
naša ljuba žena, mama, stara mama in sestra

Gizela Horvat

roj. Kardoš

Ob tej boleči izgubi se zahvaljujemo vsem sorodnikom, prijateljem in znancem, ki ste našo drago pokojnico spremljali na zadnji poti in nam izrekli sožalje.
Hvala osebju internega oddelka, g. duhovniku za tolažilne besede, pevcem za odpete žalostinke in tov. Gergarju za govor ob odprtem grobu.

Hvala tudi vsem sosedom za pomoč v najtežjih, bolečih trenutkih.

Andrejci, Moravci, Veščica, 7. aprila 1984

Žaluojači: mož Jože, hčerka Šarika z možem, sin Jože z ženo, vnuka Štefan in Anita, sestra Terezija in ostalo sorodstvo

ZAHVALA

7. aprila nas je v 74. letu starosti zapustil naš dragi mož,
oče, stari oče in brat

Alojz Horvat

Iskreno se zahvaljujemo vsem sorodnikom in sosedom, ki so nam v težkih trenutkih priskočili na pomoč.

Posebna zahvala g. župnikoma za pogrebni obred, pevcem za lepo odpete žalostinke, govornikom KS, kolektiva Špedtrans in društva upokojenecv za lepe poslovitne besede, gasilcem, kolektivu Mura TOZD Zenski plašči, KUD Tišina, pevskemu zboru Mure ter osebju infekcijsko-internega oddelka bolnišnice v Rakičanu za nego in zdravljenje ter vsem, ki ste pokojniku darovali vence in cvetje.

ŽALUJOČI: VSI, KI SMO GA IMELI RADI

*Že leto dni te zemlja krije,
v gomili tihi mirno spiš,
srce ljubeče več ne bije,
in ti se več ne prebudiš.*

V SPOMIN

Vse je minljivo, razen spomina na žalostno leto, odkar nas je 29.
aprila za vedno zapustil naš dragi brat, nečak in stric

Rudek Rituper

iz Bokrač

Brez tebe je v našem domu praznina in tišina. Ne moremo verjeti, da te ni več, a še bolj boleča je resnica, da te nikoli več ne bo. V našem spominu in srcih pa živiš in boš živel do konca naših dni.

VSI TVOJI NAJDRAŽJI

ZAHVALA

V 80. letu starosti nas je za vedno zapustila naša mama,
babica in prababica

Roza Benko

roj. Huber
iz Nuskove

Iskreno se zahvaljujemo vsem sorodnikom, sosedom, prijateljem in znancem, ki ste drago pokojnico pospremili na njeni zadnji poti, ji darovali vence in cvetje, nam pa izrekli sožalje.

Pristrčna hvala g. duhovniku za pogrebni obred, pevcem za odpete žalostinke, predstavniku KS Rogašovci ter družinama Vouri in Recek.

Žaluojači: hčerke Ana, Erna in Marija, vnuka Karel in Silva z družinama, vnuka Franc in Anica, pravnuka Silvester in Sonja ter ostalo sorodstvo

*Kje si ljubi oče,
kje tvoj mili je obraz,
kje je tvoja skrbna roka,
ki skrbela je za nas?*

ZAHVALA

3. aprila nas je nepričakovano, tiho in brez slovesa v 55. letu
starosti zapustil naš dragi mož, oče, brat in stari oče

Jože Zver

iz Gomilic 148

Ob boleči izgubi se iskreno zahvaljujemo dobrim sosedom, sorodnikom, botrini, znancem in prijateljem, ki ste sočustvovali z nami, izrekli sožalje, darovali vence in cvetje ter vsem, ki ste ga pospremili na njegovi zadnji poti.

Posebna hvala govorniku, duhovniku za pogrebni obred ter pevcem za odpete žalostinke. Še enkrat hvala vsem, ki ste ga spoštovali in imeli radi.

Žaluojači: žena Marija, sinova Jože in Alojz z družinama, sestre z družinami in ostalo sorodstvo

V SZOMBATHELYU

Soglasje in nove pobude

Po uspešnih razgovorih predstavniki oddelka za prosveto, kulturo in šport pri mestnem svetu v Monoštru in organizacijske enote zavoda za šolstvo v Murški Soboti je delegacija soboškega zavoda pred dnevi obiskala tudi županijski prosvetni oddelek. Tamkaj so dosegli soglasje o vseh vprašanih in predvidenih oblikah sodelovanja, o katerih so se dogovorili v Monoštru in Murški Soboti. Torej, da bodo okrepili sodelovanje šol Lendava-Monošter, Prosenjakovci-Gornji Senik-Bajarsenye ter da bodo vključili v sodelovanje tudi šole v Dobrovniku in Genterovcih pri nas in v Čretniku (Csörötnek) ter Stevanovcih v Porabju, kakor tudi stike otroških vrtcev iz Monoštra in Murske Sobotne pa gimnazije iz Monoštra in srednješolskih centrov iz Murske Sobotne in Lendave.

Na županijskem oddelku pa so poleg tega tudi nakazali možnosti za strokovno izpopolnjevanje učiteljev z dvojezičnim šol, ki bi ga organiziral županijski pedagoški inštitut, ter sprejeli pobudo, da bi bilo koristno povezati ekonomsko-gostinsko srednjo šolo iz Szombathelya z ekonomsko šolo iz Murske Sobotne. Omenjeno šolo v Szombathelyu obiskuje namreč tudi okrog 80 purabskih Slovencev, za katere so organizirali krožek slovenskega jezika. Prav gotovo bi bilo sodelovanje v obojestransko korist.

J. G.

ČETRTI TEKAŠKI MARATON TREH SRC V RADENCIH — Bila je to doslej najuspešnejša množična telesnokulturna prireditev v tem znanem zdraviliškem kraju. Idealno vreme, odlična organizacija in rekordno število udeležencev, so značilnosti sobotne prireditve v Radencih. Na maratonski sodelovalo okrog 2.100 tekačev in tekačic, med njimi 743 udeležencev malega maratona (21 km) in 132 maratona (42 km). Tokrat so bili močno zastopani tudi pomurški tekači in tekačice. Prvič so rezultate obdelovali elektronsko. V prihodnje naj bi tekaški maraton TREH SRC uvrstili v koledar mednarodnih množičnih prireditev.

Foto: Feri Maučec

TURISTIČNO OLEPŠEVALNO DRUŠTVO VERZEJ

TUDI LETOS MESEC NARCIS

V Verzeju so vztrajni; medtem ko je v marsikaterem kraju turistično društvo prenehalo delovati, ker pač ni več pomurske turistične zveze, ki bi spodbujala in usmerjala delo, v Verzeju detajo neokrnjeno naprej. Tako bodo tudi letos pripravili osrednjo turistično manifestacijo Mesec narcis.

»Prireditve se bodo pravzaprav začele v ponedeljek, 30. aprila, ko bo ob 20.30 uri prvomajska parada, baklada in kresovanje. V torek, 1. maja, ob 9. uri bo nogometni turnir za pokal Emila Gaberca, ob 19. uri pa prvomajski ples. V nedeljo, 6. maja, bo ob 9. uri kolesarska dirka, ob 20. uri pa gledališka predstava Smrt predsednika hišnega sveta. Naslednja nedeljo, 13. maja, bo osrednja prireditev meseca narcis: ob 10. uri bo prvi razstavno-prodajni sejem domače in umetne obrti, ob 14. uri pa prikaz običajev in šeg, kulturno zabavni program, gledališka predstava za mladino Plesoči osliček, zvečer pa bodo izbrali še mis narcis. V ponedeljek, 14. maja, ob 17. uri bo v Verzeju svečanost ob prihodu štafete, v nedeljo, 20. maja, ob 10. uri bo proslava ob krajevnem prazniku, pozneje pa bo odprta likovna razstava. V soboto, 26. maja, bo ob 20. uri še Osterčev večer, nam je predstavil program prireditve predsednik turističnega društva Verzej Erih Mohorko.

Zelo bogat program prireditve. K temu naj še dodamo, da si v Verzeju zelo prizadevajo zlasti za čimboljši uspeh razstavno-prodaj-

nega sejma domače in umetne obrti. Želijo predvsem predstaviti izdelke lesne obrti, kmečko orodje, lončarstvo, platarstvo, izdelke domače in umetne obrti ter turistične spominkov iz Prlekije. Že zdaj turistični delavci iz Verzeja zagotavljajo, da bo v času meseca narcis, posebej pa še na osrednji prireditvi, moč kupiti maskoto — lešččka, ki je na nedavni razstavi spominkov v Lutomeru dobil prvo nagrado.

Š. SOBOČAN

Smučarji in novinarji za kirurgijo

V času gostovanja moške in ženske smučarske A reprezentance v Radencih in podelitve »Zlatih smuč« revije SN bo poleg ostalih prireditev in srečanj danes, v četrtek 26. aprila 1984 ob 16.00 uri na igrišču Partizani v Murški Soboti turnir v malem nogometu. Nastopile bodo tri ekipe: hrvaški novinarji s Zambatom slovenski novinarji z Belinom in smučarska reprezentanca s Katanecem. Izkupiček s tekme bo namenjen za gradnjo kirurgije soboške bolnišnice.

F. M.

Ponovno DOMAČE NOVICE

OK SZDL Lenart se je odločila, da po večletnem premoru ponovno izda občinski list Domače novice. Prva poskusna številka — brezplačno so jo prejeli vseh 4200 gospodinjstvih, razdelili pa osnovnošolci — bo s priloženo anketo tudi odgovorila, kakšna bo nadaljna usoda lista. Za ponovno izdajo so se pri Lenartu odločili zaradi pomanjkljive obveščenosti občanov o dogajanju v občini.

Če bo zanimanje dovolj, bodo Domače novice izvajale predvidoma enkrat mesečno. vp

INVESTICIJE V ZDRAVSTVU

Iskanje dodatnih sredstev za kirurgijo

Izgradnja kirurškega bloka soboške bolnišnice v Rakičanu se naprej poteka racionalno, po dogovorjenih rokih in brez večjih podražitev. K temu so veliko pripomogli investicijska služba pri PZC in izvajalci sami. Zato je predsedstvo PMS SZDL na zadnji seji v Lutomeru izreklo priznanje vsem, ki so kakor koli prispevali k temu, da tako uspešno gradimo ta najzahtevnejši zdravstveni objekt v Pomurju, hkrati pa so se zavzeli zato, da moramo storiti vse, da bo gradnja tudi v prihodnje potekala tako uspešno. Predsedstvo je določilo občinske konference SZDL in izvršne svete skupščine občin Pomurja, da izpeljejo akcijo iskanja dodatnih sredstev za čimprejšnjo dograditev kirurgije. Tako bi naj vsa razpoložljiva sredstva samoupravnih interesnih in drugih skupnosti, organizacij in društev kot nepovratna sredstva ali brezobrestna posojila uporabili pri gradnji. Pri tem so se že izkazale nekatere samoupravne interesne skupnosti v soboški občini, kot na primer skupnost za otroško varstvo, ki je nekaj sredstev brez povračila odstopila za izgradnjo kirurgije. Pospešili naj bi tudi nadaljnje zbiranje prostovoljnih prispevkov občanov in

organizacij, ker delavcev na časnem delu v tujini. Že doslej so bili Pomurci zelo solidarni, saj so poleg sredstev referendumskega programa prispevali okrog devet milijonov dinarjev prostovoljnih prispevkov, od tega kar 96,5 odstotka iz soboške občine. Prav pa bi bilo, če bi se v akcijo zbiranja prostovoljnih prispevkov bolje vključili tudi občani in organizacije iz ostalih treh občin, saj gre za nujno potrebno pomursko naložbo. V ta namen je PZC kot investitor izgradnje kirurgije natisnil večje število soznanic, ki bi jih naj občani in organizacije pošiljali svojem namestu vencev na grobove umrlih sorodnikov, znancev, prijateljev in sodelavcev. Zelo si tudi prizadevajo, da bi čimprej letos dobili predvidena sredstva republiška solidarnosti — 29 milijonov dinarjev. Prav tako se dogovarjajo za prodajo zgradbe očesnega oddelka soboške bolnišnice, ki je ocenjena na 35 milijonov dinarjev. S tako zbranimi sredstvi bi lahko nadaljevali z gradnjo kirurškega bloka soboške bolnišnice, kajti sicer bi lahko prišlo do težav zaradi nenehnih podražitev.

Feri Maučec

Kdaj nova lekarna v Turnišču

Pričujoča slika je morda najboljši dokaz za verodostojnost in objektivno poročanje novinarja Vestnika dne 12. 4. 1984 ter celovit prikaz stanja v novi — poldrugo leto stari lekarni v Turnišču, za katero so poleg občanov, delavcev tovarne Planika in drugih tudi delavci Pomurskih lekarn prispevali 500.000,00 din sredstev.

Prav gotovo so lahko v Turnišču ogorčeni, saj smo to tudi delavci Pomurskih lekarn. Z več kot petimi dopisi (na nobenega nismo dobili odgovora!) smo opozarjali, reklamirali, urgirali pri izvajalcu gradbenih in drugih del Konstruktor — TOZD Gradbenik Lendava, da odpravi pomanjkljivosti, večkrat smo se sestali s predstavniki KS Turnišče na OZS Lendava kakor tudi na izvršnem svetu SO Lendava, da o telefon-

našnji prispevek in ponovna prizadevanja koordinacijskega odbora za razvojne in druge naloge pri Občinski zdravstveni skupnosti Lendava ter obljuba predsednika izvršnega sveta SO Lendava, da se bo osebno zavzel za sanacijo stanja v teh prostorih, le pripomogli k temu, da bo lekarna v Turnišču v doglednem času lahko poslovala v novih prostorih (občani Turnišča in okolice so namreč tudi doslej imeli organizirano preskrbo z zdravili). To si tudi delavci Pomurskih lekarn močno želimo, saj stanje v starih prostorih tudi ni primerno za lekarniško dejavnost! Postopek prek sodišča pa bi tekel prav gotovo dosti dalj časa, kot je potrebno, da se razmere uredijo. Stališče pristojnega republiškega inšpekcijskega organa

Foto: Štefan Prša

skih urgencah in razgovorih sploh ne govorimo. Kijub temu pa, kot vidite na sliki — žal na sliki celotne notranjosti objekta, in vseh pomanjkljivosti ni mogoče prikazati — boste, občani Turnišča, od zdaj naprej verjetno manj »ohsojali« Pomurske lekarnice in morda le uvideli, da je »nevdržan« odnos do Turnišča pri nekem drugem: stene se lupijo, izbija soliter, da o drugih »malenkostih« vključno s telefonom, ki ga mora imeti vsaka lekarna po pravilniku (Ur. list št. 7/83), vrati, ki se ne dajo odpreti drugimi vhodnimi vrati, ki pri odpiranju drgnejo ob stopno svetilko, itd., sploh ne govorimo.

Ali gre torej za neprimeren odnos »lekarnarjev« ali »zidarjev« ali morda tudi neobjektivnih ali enostransko informiranih »časopisopisecov«? Kdo torej in komu kijubuje? Tovariši novinar se bo moral v tem primeru malo bolj potruditi in »grešnega kozla« poiskati neke drugje, ne pa v Pomurskih lekarnah!

Zaenkrat toliko! Morda pa bodó članek novinarja, nad katerim so bili sicer ogorčeni tudi delegati delavskega sveta in drugi delavci Pomurskih lekarn. da

pa je tako, da v starih prostorih določene pomanjkljivosti še nekaj časa dopuščajo, v primeru novo zgrajenih objektov pa tu morajo ustrežati predpisom.

Ne želimo več polemizirati o tej problematiki, saj imamo prejkoli glavne pomembnejših del in problemov (pomahkanje kadrov, zdravil, sredstev za zaloge zdravil, prostorska neurejenost lekarn v občinskih centrih G. Radgona, Lendava, Murska Sobotna, zmanjševanje skupne porabe in porabe zdravil ob vse večjih zahtevah uporabnikov itd.), če pa kogarkoli zanima, smo mu pripravili predložiti vso pisno dokumentacijo, iz katere je razviden vsaj del naših prizadevanj, da bi nova lekarna v Turnišču lahko poslovala. Na koncu ne bo odveč, če omenimo tudi to, da je v času združenega zdravstva v Pomurju to že sedma investicija na področju vlaganj v lekarniške objekte v Pomurju, od katerih jih je bila lepa vrsta veliko večjih, pa tudi bolj zahtevnih in problematičnih, pa smo jih vse dokaj dobro in z neprimerno manj težavami izpeljali, kot lekarna v Turnišču.

POMURSKE LEKARNE

JUBILEJNA X. KOLESARSKA DIRKA »PRILožNOST ZA MLADE« V BELTINCIH — Na tej tradicionalni prireditvi je sodelovalo 128 kolesarjev iz Slovenije in Hrvaške. Na dirki so imeli lepe uspehe tudi domači kolesarji, ki so osvojili nekaj prvih mest.

Foto: F. Maučec

VESTNIKOV VLAK 84

V Pomurju skoraj ni točke, s katere ob jasnih spomladanskih ali jesenskih dneh ne bi videli nekoliko podolgovate Donačke gore (883 M) in kopastega Boča (980 m). Malenkost desno, za Donačko leži Rogaška Slatina, letošnji cilj našega izleta. Boču pravijo tudi »panonski Triglav« — in to ne brez razloga. Tam nekje pod Bočem se pričena panonski svet in Boč je — če hočete — skoraj do Karpatov najvišja točka.

NAJPREJ ROGAŠKA — POTEM LEGENDA

V tistih davnih starih časih, ko naj bi še bogovi po Zemlji hodili, je bajeslovni konj Pegaz letel na sloviti starogrški Olimp. Pri Rogaški Slatini ga je ustaval bog Apolon in mu predlagal, naj se napije in umije v slatini.

Pegaz je storil tako, kot mu je velel Apolon. Tako pravi legenda, ki potrjuje, da je bila najprej Rogaška, šele potem bogovi starega veka.

Cisto zagotovo so mineralno vodo koristili že Rimljani in pred njimi Kelti. Že v 16. stoletju so naredili prvo analizo te vode. Leta 1665 se je v okolici vrelcev mudil na lovu hrvaški ban grof Peter Zrinjski. Domačinom je potožil svoje tegobe in ti so mu priporočali, naj ostane pri njih. Res je pil vodo iz vrelcev in ozdravel. To ni bila več legenda. V 300 letih se je Rogaška Slatina močno razvila, posebej še v zadnjih desetletjih. Prek 40 tisoč gostov letno obišče Rogaško Slatino. Leta 1721 so ustekleničili rogaško v 6 tisoč steklenic, danes dosegajo letno proizvodnjo 30 milijonov steklenic.

ZDRAVILIŠČE ROGAŠKA SLATINA je v prvih treh mesecih letošnjega leta doseglo ugodne rezultate. V prvih treh mesecih se je povečalo število nočitev s 47222 na 54808, in to na račun tujih gostov, saj je indeks rasti 123. To kažejo tudi podatki o številu gostov, saj je letos obiskalo zdravilišče 6411 gostov, obisk pri tujih gostih se je povečal za skoraj 50 odstotkov z indeksom rasti 142.

Panorama Rogaške Slatine pred približno 100 leti